

Jenni Heinänen

PIENI MAAILMA

Kansainvälisen vaihdon vaikutuksia
opiskelijaan

Opinnäytetyö
Metsätalouden koulutusohjelma

Kesäkuu 2012

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>	<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p>1.6. 2012</p>	
<p>Tekijä</p> <p>Jenni Heinänen</p>	<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen</p> <p>Metsätalouden koulutusohjelma</p>	
<p>Nimeke</p> <p>Pieni Maailma – kansainvälisen vaihdon vaikutuksia opiskelijaan</p>		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Kansainvälistä vaihtoa suositellaan opiskelijoille, mutta mikä odottaa kotimaan ulkopuolella? Minkälaisia seurauksia vaihtoon lähdöstä on opiskelijalle?</p> <p>Kansainvälinen toiminta on yksi Nikkarilan vahvoista tekijöistä. Suhteet eri maiden korkeakouluihin ja yliopistoihin antavat useita mahdollisuuksia opiskelijoille. Valmistumassa olevien ja jo työelämään siirtyneiden entisten vaihto-opiskelijoiden avulla työssä pohditaan, miten varautua matkaan, mitä odottaa matkan aikana ja mitä on edessä kun tulee aika palata koulunpenkille kotimaassa.</p> <p>Työn tavoitteena on antaa tietoa ja opastusta vaihtoa harkitseville opiskelijoille, jotta he voivat paremmin arvioida ja suunnitella omaa toimintaansa koko vaihtoprosessin aikana ja sen jälkeen. Haastatteluiden avulla kootut entisten vaihto-opiskelijoiden kokemukset antavat tietoa siitä, mikä opiskelijaa odottaa uudessa opiskelupaikassa sekä kotimaassa vaihdon jälkeen.</p> <p>Vaihto koetaan helpoksi toteuttaa ja monin tavoin hyödylliseksi. Itsenäistyminen ja henkinen kasvu olivat hyödyistä tärkeimpiä sekä suomalaisten että ulkomaalaisten opiskelijoiden mielestä. Vaihdon aiheuttama opintojen viivästyminen koettiin vähäisenä haittana. Sopeutuminen uuteen opiskelupaikkaan on vaivatonta ja tukiverkosto on apuna.</p> <p>Koulutusmenetelmissä ilmenevät eroavaisuudet korostuivat haastatteluvastauksissa monin paikoin. Ulkomaalaiset opiskelijat korostivat vaihdossa saadun koulutuksen hyödyllisyyttä enemmän kuin suomalaiset opiskelijat. Sama koski opetusmenetelmien hyödyntämistä omassa oppilaitoksessa, sillä moni ulkomaalainen opiskelija koki etenkin käytännön oppimistehtävät tärkeäksi opetusta.</p>		
<p>Asiasanat (avainsanat)</p> <p>Kansainvälisyys, vaihto-opinnot, vaikutukset, kansainvälinen toiminta</p>		
<p>Sivumäärä</p> <p>34 s. + liitt.6 s.</p>	<p>Kieli</p> <p>Suomi/ Englanti</p>	<p>URN</p> <p>URN:NBN:fi:mamk-opinn201283741</p>
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä)</p>		
<p>Ohjaavan opettajan nimi</p> <p>Kirsi Itkonen</p>	<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja</p> <p>Mikkelin Ammattikorkeakoulu</p>	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>	<p>Date of the bachelor's thesis</p> <p>June 1. 2012</p>	
<p>Author</p> <p>Jenni Heinänen</p>	<p>Degree programme and option</p> <p>Degree Programme in Forestry</p>	
<p>Name of the bachelor's thesis</p> <p>Small World - effects of international exchange on student</p>		
<p>Abstract</p> <p>Students are recommended to take part in international exchange, but what awaits outside the homeland? What kind of repercussions there are for the student for participating international exchange?</p> <p>International activity is one of Nikkarilas strong points. Connections to universities and institutes of different countries give students many possibilities. With the help of both graduating and already graduated and working students the thesis reflects on how to prepare for the journey, what is needed to be taken along and what awaits when you return to your studies.</p> <p>The objective of this thesis is to give information and guidance for students, who are considering international exchange, so that they can assess more clearly and plan their own activities during the exchange process and after it. The experiences and knowledge of previous exchange students, gathered via interviews, give information about what awaits the students in their new studying environment and in their homeland after the exchange.</p> <p>International exchange is considered to be easy to attend and useful in many ways. Independence and mental growth are most pronounced of the benefits, for both the Finnish and foreign students. Delay on studies was considered a minor setback. Adapting to new studying place is easy and support network is there to help.</p> <p>The differences on teaching methods were emphasized several times in the answered interviews. Foreign students emphasized the benefits of received education more than their Finnish counterparts. Same went for applying the teaching methods of the host university/institute in your own learning institution, since many of the foreign students considered the practical lessons in particular to be important part of the studies.</p>		
<p>Subject headings, (keywords)</p> <p>Internationality, student exchange, effects, international activity</p>		
<p>Pages</p> <p>p. 34 + app. p.6</p>	<p>Language</p> <p>Finnish/English</p>	<p>URN</p> <p>URN:NBN:fi:mamk-opinn201283741</p>
<p>Remarks, notes on appendices</p>		
<p>Tutor</p> <p>Kirsi Itkonen</p>	<p>Employer of the bachelor's thesis</p> <p>Mikkeli University of Applied Sciences</p>	

SISÄLTÖ

KUVAILULEHDET

1 JOHDANTO	1
2 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.....	2
2.1 Kansainvälinen vaihto	2
2.2 Kansainvälisen vaihdon historiaa.....	4
2.3 Aiemmat tutkimukset	6
3 AINEISTO JA MENETELMÄT.....	7
3.1 Aineiston hankinta.....	7
3.2 Aineiston hankinnan toteutus	9
3.3 Tulosten luotettavuus.....	10
4 VALINTANA VAIHTO.....	11
4.1 Miksi vaihtoon?.....	11
4.2 Iso askel edessä – miten valmistautua?.....	13
4.3 Kansainvälisen vaihdon kehittäminen.....	15
4.4 Toiminta vaihtokohteessa	17
5 VAIHDON VAIKUTUKSET OPISKELIJAAN	19
5.1 Henkilökohtainen kehitys.....	19
5.2 Toiminta vaihdon jälkeen	21
5.3 Muistan hyvin kun muistoja ja kokemuksia.....	22
5.4 Vaihdon tuomat hyödyt ja haitat.....	25
6 KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN	27
6.1 Koulutuksen kehittäminen ulkomailla	27
6.2 Koulutuksen kehittäminen Nikkarilassa.....	28
7 POHDINTA.....	28
7.1 Toiminta vaihdon aikana	28

7.2 Sopeutuminen ja toiminta vaihdon jälkeen	30
7.3 Tutkimusaineiston laatu ja sisältö	32
7.4 Vihjeitä lähtijälle	32
LÄHTEET	35
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Kansainvälisyys on erottamaton osa nykypäivän arkea. Kohtaamme sitä koulussa, työpaikalla ja kotona. Kansainväliset tapahtumat muokkaavat arkipäiväämme jatkuvasti, ja seuraamme myös mitä toisella puolen maailmaa tapahtuu. Nykyisen tietoyhteiskunnan vuoksi henkilön fyysinen sijainti on yhteydenpidon ja kansainvälisen toiminnan kannalta vähäisessä asemassa, yhteyden saat hetkessä vaikka olisit eri aikavyöhykkeellä. Sosiaalinen media on uusimpia ilmiöitä, ja jokainen tietää vähintään pari sosiaalisen median käyttämää kanavaa. Myös suomalainen metsäteollisuus on kansainvälistynyt voimakkaasti ja näin tapahtuu myös metsäalan koulutuksessa. Investoinnit ulkomaisiin tehtaisiin, esimerkiksi Stora Enson sijoitukset paperintuotantoon Kiinassa sekä Etelä-Amerikassa, ovat esimerkkinä tästä. Lisäksi suomalaista metsäosaamista viedään teollisuuden myötä ulkomaille ja sovelletaan hyvinkin erilaisiin olosuhteisiin.

Globalisoituminen on tuonut uusia haasteita myös metsäalan opetukseen. Kansainvälisyysosaaminen on entistä selkeämmässä roolissa koulutuksessa vastakohtana aikaisempien vuosien opetukseen, missä ulkomaan opinnot olivat enemmän satunnaisia luonteeltaan. Suomen maine metsäalan pioneerina on tuonut lukuisia opiskelijoita tutustumaan suomalaiseen metsätalouteen ja alan koulutukseen. Tämän vuoksi myös suomalaisten on hyvä tutustua kulttuureihin, joissa on voimassa erilaiset arvot, käytänteet ja toimintamahdollisuudet.

Opiskelijalle kansainvälistyminen on helppoa opintojen aikana, sillä oppilaitoksilla on valmiit konseptit vaihdolle, opastusta ja yhteistyökouluja. Oppilaitoksilla on kokemusta vaihdosta ja siihen valmistautumisesta. Vaihdon avulla haetaan paitsi akateemista hyötyä erilaisten kurssisuoritusten ja todistusten muodossa, myös kokemuksia sekä henkistä voimaa ja kasvua. Näkemällä uusia maita ja ihmisiä opiskelija voi avartaa omaa näkökulmaansa ja suhtautumista ulkomaihin. Kansainvälisen vaihdon ohjelmien kautta Mikkelin ammattikorkeakoululle tulee opiskelijoita useista maista ja kaikilla on toivomuksena, paitsi tutustua uuteen maahan ja kulttuuriin, myös opiskella valitsemaansa alaa. Sama koskee metsätalouden laitosta, opiskelijat haluavat saada oppia suomalaisesta metsätaloudesta ja viedä tietoa mukanaan kotimaahansa.

Vaihdossa on monta puolta ja monia asioita, joista on hyvä olla tietoinen eikä opiskelija tule välttämättä ajatelleeksi kaikkia mahdollisuuksia harkitessaan vaihtoon lähtemistä. Toki käytettävissä on oppaita ja listoja eri paikoista johon voi lähteä, neuvoja lähtövalmisteluihin ja toimintaan uudessa maassa. Mutta mitä koetaan ulkomailla? Miten opiskelija itse kehittyy vaihdon myötä ja mitä hyötyä hänelle jää?

Opinnäytteen tarkoituksena on antaa neuvoja sekä opastaa että häivyttää epävarmuutta, joka liittyy kansainväliseen vaihtoon. Tavoitteena on auttaa opiskelijoita valmistautumaan lähtöön ja kotiinpaluuseen antamalla konkreettista tietoa vaihdon vaikutuksista. **Opinnäytteessä tarkastellaan mikä on metsätalouden laitoksen tarjoaman koulutuksen taso kansainvälisellä tasolla, eli kuinka suomalaiset opetusmenetelmät otetaan vastaan ulkomailla, onko niistä apua toisille ja kuinka koulutusta voitaisiin kehittää.**

Opinnäytetyössä entiset vaihto-opiskelijat kertovat omasta näkökulmastaan mitä he ovat kokeneet vaihdon aikana ja miten he tunsivat itse muuttuneensa vaihdon vaikutuksesta. Opiskelijat kertovat, miten vaihto vaikeutti heidän toimintaansa jälkepäin, mikä oli heidän ikimuistoisin tapahtuma. Miten kansainvälinen vaihto vaikutti opiskelijoihin.

2 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

2.1 Kansainvälinen vaihto

Kansainvälinen vaihto on yleismääritelmä toiminnalle, jossa oppilaitokset vaihtavat opiskelijoita keskenään. Myös opettajia ja luennoitsijoita vaihdetaan, jolloin puhutaan opettajavaihdosta. Toiminnalla kehitetään yhteistyötä kansainvälisellä tasolla, lisätään opiskelumahdollisuuksia ja kehitetään koulutuksen tasoa. Kansainvälisyysosaaminen on tärkeä osa nykypäivän koulutusta ja myös merkki koulutuksen laadusta ja koulutuksen jatkuvasta kehittämisestä. Organisaatioilla kansainvälistymiseen tähtäävä toiminta kuuluu osana toimintastrategiaan, oli kyse koulutuksesta tai yritystoiminnan investoinneista ulkomaille. Lisäksi kaikilla kansainväliseen vaihtoon osallistuvilla

henkilöillä on omat henkilökohtaiset tavoitteensa, jotka pyritään saavuttamaan. (Garam 2000).

Ulkomailla opiskelu tarkoittaa kokonaan ulkomailla suoritettavaan tutkintoa, esimerkiksi monet lääkärit ja eläinlääkärit suorittavat tutkinnon ulkomailla ja työskentelevät eri maassa. **Oppilasvaihto** on lukioikäisille suunnattu ohjelma, jossa he asuvat esimerkiksi isäntäperheen luona yhden lukuvuoden ajan ja opiskelevat paikallisessa koulussa. **Nuorisovaihto** on ulkomaille erityisesti kieliä opiskelemaan lähtevien nuorten kohdalla käytetty termi. **Opiskelijavaihdolla** tarkoitetaan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toimintaa, jossa opiskelija suorittaa osan tutkinnostaan ulkomailla, mutta viimeistelee tutkintonsa kotimaassa. (CIMO 2012 b).

Kansainvälinen vaihto ei rajoitu pelkästään ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toimintaan. Kansainväliseen opiskeluun on useita eri toteuttamistapoja, mutta opiskelijavaihtoa käytetään kuvaamaan nimenomaan kahden yhteistyössä toimivan oppilaitoksen keskinäistä vaihtotoimintaa. Molemmilla osapuolilla on opetussuunnitelma, jonka mukaan määritellään esimerkiksi vaihdon ajankohdat, kesto sekä onko kyseessä opiskelu vai harjoittelu. Oppilaitoksilla voi olla myös omat käytänteensä vaihdon suhteen. Vaihto voi tapahtua vastavuoroisesti, jolloin kaksi opiskelijaa vaihtaa kouluja keskenään tai opiskelija yksinkertaisesti hakee mieleiseensä kouluun sopivan vaihto-ohjelman kautta. Joissain tapauksissa opiskelija järjestää opiskelupaikkansa joko itse tai erillisen vaihto-organisaation avulla, eli on niin kutsuttu omatoimivaihtari. Tämä toimii tapauksissa joissa kohdekoululla ei ole yhteistyösopimusta lähtökoulun kanssa tai kohdekoulu ei kuulu esimerkiksi CIMO:n kohteisiin, jonka alaisena esimerkiksi Erasmus- ja Norplus-ohjelmat toimivat. (Koulutusnetti 2012).

Ulkomailla opiskelu on avoin mahdollisuus myös oppilaitosten ulkopuolella oleville opiskelijoille. Nuorille on tarjolla erilaisia kielikursseja lukuisiin maihin. Kielikurssi on hyvä tapa kehittää omaa taitoa ja osaamista vieraan kielen parissa ja pitkälle kehitetyllä yhteistyöllä eri maiden kanssa osallistuminen kurssille on turvallista. Kielikurssit tarjoavat mahdollisuuden kielten opiskeluun ja au pair-toimintaan sekä nuorille että vanhemmille lähtijöille. Kurssien kesto vaihtelee kahdesta viikosta kokonaiseen vuoteen. Tarjolla on ryhmämatkoja 10–14 -vuotiaille, kielimatkoja 14–18

-vuotiaille sekä erilliset ohjelmat lukion jälkeisille opinnoille ja aikuisille. Edellä mainittua opiskelumenetelmää ja muita sen kaltaisia ohjelmia kutsutaan termillä nuorisovaihto. Opiskelijavaihto eroaa nuorisovaihdosta siten, että vaihto-opinnot joko ovat suoraan hyödynnettävissä opinnoissa, tai kuuluvat osana opintokokonaisuuteen oman oppilaitoksen opetussuunnitelmassa. (EF 2012).

Nykyiset vaihto-ohjelmat, kuten esimerkiksi Erasmus ja Nordplus (Euroopan alueella), Eu-Kanada, Eu-USA ja Alfa (Amerikka ja Kanada) toimivat CIMOn, joka on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija- ja palveluorganisaatio, hallinnoimina ja ohjaamina. CIMO toimii opetus- ja kulttuuriministeriön alaisena itsenäisenä virastona. Sen tehtävänä on edistää suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymistä toteuttamalla eri apurahaohjelmia, tukemalla opiskelijavaihtoa ja vastaamalla ohjelmien kansallisesta toimeenpanosta sekä tiedottamisesta. Se vastaa samalla suomen kielen ja kulttuurin opettamisesta ulkomaisissa yliopistoissa. (CIMO 2012).

Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalouden laitoksen vuonna 2007 käyttöön otetussa opetussuunnitelmassa on 15 opintopisteen opintokokonaisuus International Forestry, johon vaihto-opinnot kuuluvat. Vaihdosta saatavien opintopisteiden lisäksi on mahdollista hankkia ylimääräisiä opintopisteitä osallistumalla kohdekoulun kursseille ja suorittamalla ne hyväksytysti läpi. Kursseilla hankitut pisteet lasketaan omalla erillisellä ohjelmalla ja liitetään osaksi opetussuunnitelmaa. Tavallisesti vaihdossa suoritettavat kurssit listataan vapaasti valittavina kursseina, koska eri oppilaitosten opetussuunnitelmat keskittyvät eri asioihin, joten suora hyväksi-luku on vaikeaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että kaikki oppi on kotiin päin. (MAMK 2012).

2.2 Kansainvälisen vaihdon historiaa

Terminä kansainvälinen vaihto on suhteellisen uusi, mutta oppia ja kokemusta on haettu ulkomailta jo monia vuosia. Jo keskiajalla suomalaiset hakivat korkeamman asteen koulutusta ulkomailta, koska omasta maasta puuttuivat korkeakoulut kokonaan. Esimerkkinä on aikansa sivistyksen kehto Pariisi mistä haettiin alan huippuosaamista (Myllykoski 1997, 12.) Vanhin kirjattu tieto suomalaisen ulkomailta harjoittamista

opinnoista on vuodelta 1291, jolloin Petrus Dacus de Finlandia lähetettiin Tanskan Århusiin opiskelemaan logiikkaa (Agricola 2012) Ensimmäisiä tunnetuimpia vaihto-opiskelijoita oli Mikael Agricola, hän lähti Saksaan hakemaan oppia Martti Lutherilta sekä Erasmus Rotterdamilaiselta vuonna 1536. Termiä vaihto-opiskelija alettiin käyttää vasta toisen maailmasodan jälkeen nuorista, jotka lähetettiin ulkomaille opiskelemaan pois sodan runtelemasta kotimaasta. Kyse oli enemmän hyvän tahdon ja rauhan eleestä kuin varsinaisesta kouluttautumisesta. (Paajanen 2008)

Mikkelin Ammattikorkeakoulu on vahva osaaja kansainvälisessä toiminnassa. Nikkarilassa on harrastettu ulkomaan opintoretkeä jo 1960-luvulta saakka, joskin nämä reissut olivat satunnaisia, ja varsinaiset kaukomatkat saivat alkunsa 1980-luvun lopulla. Nimensä mukaan retkillä oli isompi joukko osallistujia ja retket olivat lyhyitä opintomatkoja, jotka olivat kestoaltaan selvästi lyhyempiä kuin nykyiset opiskeluvaihdot. Opintoretket suunniteltiin huolellisesti, jotta niistä saatiin mahdollisimman suuri hyöty irti ja matkakohteet valittiin huolella. Opintoretkeä tehtiin kaikkiin maailmankolkkiin, Brittiläisestä Kolumbiasta Meksikoon ja Aasian maihin. (Nummela 2005).

Retket rahoitettiin omin voimin mahdollisuuksien mukaan (nykyään käytössä olevat järjestelmät saivat alkunsa 1990-luvulla). Retket saivat aivan erilaisen arvon tällä tavoin, kun kaikki osallistujat olivat nähneet vaivaa ja käyttäneet omaa aikaansa kevään ja kesän kiireisinä sesonkiaikoina voidakseen osallistua opintomatalle. Samalla retken rahoitus tuki myös tulevaa työuraa, kun opiskelijat lähtivät tekemään metsätalouden töitä. Työtä ei vieroksuttu, vaikka se menikin metsätalouden ulkopuolelle, vaan kaikkea tehtiin mihin taidot riitti. (Nummela 2005, 161–167).

Ulkomailla opiskelu sai seurakseen opiskelijavaihtojärjestelmän vuonna 1991. Järjestelmän avulla opiskelija voi valita, suorittaako hän koko tutkinnon ulkomailla vai lisääkö hän ulkomaan opinnot osaksi kotimaassa suoritettavaa tutkintoa. Opiskelijavaihtoon on kuitenkin tiettyjä vaatimuksia. Opiskelijan on oltava opiskelijana oppilaitoksessa voidakseen hakea vaihtoon ja opintojen on jatkuttava vaihdon jälkeen. Vaihdoista kiinnostuneet opiskelijat ottavat yhteyttä oman oppilaitoksen kv-vastaavaan/koordinaattoriin, joka tarjoaa lisätietoa ja apua esimerkiksi papereiden täyttämiseen. Nykyisen vaihto-ohjelmajärjestelmän myötä

tuettu ulkomailla opiskelu tuli myös entistä suuremman opiskelijaryhmän saataville, sillä ennen vain jatko-opiskelijoiden opintoja sekä tutkijoiden vierailuja tuettiin taloudellisesti. (Myllykoski 1997, 12-13).

2.3 Aiemmat tutkimukset

Kansainvälisestä vaihdosta on tehty Suomessa varsin vähän virallisia tutkimuksia. Muualla Euroopassa ja Yhdysvalloissa tutkimuksia on tehty vaihtoon lähtevien opiskelijoiden määrästä. Keski-Suomen taloudellinen tutkimuskeskus teki 1970-luvulla kartoituksen ulkomailla opiskelevista, opintotukea hakeneista opiskelijoista. Myöhemmät tutkimukset ovat koskeneet muun muassa kansainvälisyyttä edistävää toimintaa, kansainvälisen opiskelijavaihdon odotuksia sekä vaihtoa prosessina lähdöstä kotiinpaluuseen saakka. 1990-luvun puolivälissä tutkimuksiin alkoi ilmestyä psykologisia piirteitä, kun Kronqvist ja Kontio (1995) haastattelivat opiskelijoita heidän kokemuksistaan ulkomailla. Tutkimuksissa on myös paneuduttu kulttuurienväliseen viestintään ja erilaisten viestintätyylien kohtaamiseen. *”Tutkimusten mukaan suomalainen yhteiskunta hyötyy kansainvälisesti koulutetusta työvoimasta sekä vaihdon myötä syntyvistä kansojen välisestä vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä. Opiskelijalla on monia tavoitteita ja eri syitä vaihtoon lähdölle.”* (Taajamo 1999, 14–16).

Opetushallitus teki vuonna 2009 selvityksen metsäalan koulutusohjelmaa tarjoavien yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tuottamista kansainvälisistä valmiuksista, jättäen pois puualaa tarjoavat oppilaitokset. Selvitys perehtyi eri oppilaitosten antamiin kansainvälisiin valmiuksiin- sekä tutki oppilaitosten tarjoamia koulutusohjelmia, jotka suuntautuivat kansainväliseen toimintaan. Tarkastelun kohteena oli paitsi ulkomailla suoritettavat kurssit, myös oppilaitoksen itse tarjoamat englanninkieliset kurssit ja valmentava koulutus. Selvityksessä listattiin myös ammattikorkeakoulujen vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden määriä sekä suosituimmat kohdemaat ja ohjelmat. Esimerkkinä kohdemaista suosituin oli Espanja ja ohjelmista suosituin, jonka kautta vaihtoon lähdettiin, oli Erasmus. Tutkimuksessa oli mukana Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot sekä useita ammattikorkeakouluja, muun muassa Mikkelin Ammattikorkeakoulu. (Opetushallitus 2011).

Virallisten kansainvälisen vaihdon tutkimusten määrän ollessa alhainen ovat yliopistot sekä ammattikorkeakoulut tehneet runsaasti tutkimuksia kyseisestä aiheesta. Kansainvälinen toiminta on hyvin suosittu tutkimusaiheena ja aiheet vaihtelevat laidasta laitaan. Suurin osa tutkimuksista, joita oppilaitoksissa tehdään, ovat opinnäytetöitä, ja ne ovat tarkoin rajattuja sekä perinpohjaisia aiheessaan. Tutkimusten aiheet vaihtelevat yksittäisestä vaihdosta yleisempiin asioihin, esimerkkinä vaihdon kehittäminen, kulttuurilliset erot, työssä oppiminen ulkomailla sekä vaihto-opintojen strategia. Osa opinnäytetöistä on suoraan kansainväliseen toimintaan keskittyviä, osa taas keskittyy toiseen aiheeseen, mutta sivuaa kansainvälistä toimintaa. Pelkästään kansainväliseen toimintaan liittyvissä opinnäytteissä aiheina oli muun muassa vaihto-ohjelmien kehitys, suora tutkailu vaihdosta ja ne olivat jämäkästi rajattu ja tarkoin esitetty.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Aineiston hankinta

Kansainvälisestä vaihdosta on tehty virallisia tutkimuksia varsin pieni määrä, mutta aiheeseen liittyvää kirjallisuutta löytyy. Lisäksi eri oppilaitosten omat tutkimukset antavat osaltaan tietoa aiheesta.

Tutkijoilla on käytettävissään useita eri tutkimusmenetelmiä. Opinnäytetyössä käytetään useimmiten joko kvantitatiivista eli **määrällistä**, tai kvalitatiivista eli **laadullista** tutkimusmenetelmää. Vaikka näiden kahden menetelmän tarkka erottelu on vaikeaa, on molemmilla menetelmillä omat selkeät tunnusmerkkinsä.

Laadullinen tutkimuksen ominaisuuksia on pieni, valikoitu **otosjoukko**, jota tutkitaan. Suhde tutkimuskohteeseen on **läheinen** ja **yksilöllisempi**. Laadullisessa tutkimuksessa **ei ole** valmiiksi mietittyjä **hypoteeseja**, eli ennako-olettamuksia, joita tutkimuksella todistettaisiin. Tämä tutkimusmenetelmä **luo teoriaa** analysoimalla saatua aineistoa monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti nostamalla esille vastauksissa esiintyviä teemoja.

Henkilökohtaiset haastattelut ovat ominaisia tälle tutkimusmenetelmälle. Aineiston analysointi on määrällistä tutkimusta vaikeampaa, sillä esimerkiksi avoimien kysymysten analysointi vaatii kokonaisuuden arviointia ja yksittäisten tiedonpalasten löytämistä (Ruusuvuori ym. 2010). Koska otosjoukko on pieni, tulokset koskevat vain tätä erikoistapausten joukkoa ja haastatteluvastauksista saatu tieto voi olla hyvin vaihtelevaa laadultaan. Koska henkilöhaastatteluissa on usein avoimet kysymykset, haastatteluun vastaavat henkilöt miettivät vastauksiaan huolella antaakseen mahdollisimman tarkan vastauksen. (Hirsijärvi ym. 1997; Vilkkä & Airaksinen 2003.)

Tässä työssä tutkimusmenetelmäksi oli valittu kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Tutkimusmenetelmänä se sopi määrällistä tutkimusmenetelmää paremmin, sillä tavoitteena oli koota yhteen asioita, joita ihmiset olivat kokeneet tärkeiksi ja olennaiseksi osaksi omaa kokemustaan. Määrällisen tutkimuksen jäykkä arvottaminen olisi vähentänyt saatavaa tietoa ja vähentänyt vastausten arvoa estämällä vapaan ilmaisun, joka oli käytettävissä haastatteluissa.

Työssä ei perehdytty eri vaihto-ohjelmien toimintaan tai kuinka monta prosenttia työnantajista piti ulkomaan kokemusta hyvänä työntekijälle. Tavoitteena oli koota opas, jonka luettuaan opiskelija voi tehdä päätöksen vaihdosta ja suunnitella kuinka jatkaa vaihdon jälkeen opintojaan. Tarkoituksena oli antaa opiskelijoille mahdollisuus valmistautua eri asioihin, joita muut opiskelijat kohtasivat vaihdon myötä, oli se sitten kulttuurishokki mennessä tullen tai opintojen jatkaminen vaihdon jälkeen kun motivaatio saattoi olla hieman alamaissa.

Laadullisen tutkimuksen tunnusmerkki on pieni, tarkoin rajattu otoskoko, joten aineiston kokoamisen aloitettiin henkilöhaastatteluilla. Haastattelut toteutettiin sähköpostin kautta, sillä henkilökohtaisen haastattelun järjestäminen olisi ollut hankalaa, koska osa haastateltavista oli ulkomailla. Haastatteluja toteutettiin kaksi kappaletta, ensimmäinen haastattelu lähetettiin jokaiselle otokseen kuuluvalla ja myöhemmin tehtävä lisähaastattelu vain muutamalle henkilölle. Lisähaastattelulla kerättiin tietoa aiheista, joita ei alkuperäisessä haastattelussa suoraan käsitelty tai tietoa ei muutoin olisi saatu.

Haastattelukysymysten muotoilu oli hidas prosessi. Kysymykset olivat tarkoin

rajattuja, mutta tarpeeksi yleistäviä, jotta vastaus olisi riittävän informatiivinen. Kysymysten oli oltava kattavia, eli koko työn aiheiden olisi oltava esiteltynä, mutta niitä ei saanut olla liikaa, jotta kiinnostus säilyisi. Itse kysymysten oli pysyttävä selkeinä ja helposti ymmärrettävinä, mutta ne eivät saaneet olla liian pitkiä, ettei kysymyksen loppuun päästäessä alkuosa olisi jo unohtunut. Jokainen kysymys oli muotoiltava siten, että vastaus olisi annettava yhtä sanaa pidemmässä muodossa. Kysymysten tavoitteena oli saada haastateltava ajattelemaan ja muistelemaan vaihtoa ja mitä siitä on jäänyt mieleen. Sama koski englanninkielistä haastattelua, joka oli hyvin vaativa tehdä. Haastattelukysymykset oli rakennettava alusta asti uusiksi, jotta ne olisivat välittäneet saman ajatuksen kuin alkuperäiskielellä.

Kysymysten rajauksessa käytettiin siinä vaiheessa käytössä ollutta sisällysluetteloa. Kysymykset rakennettiin kappaleita tukeviksi, niin järjestyksen kuin kysymysten sisällön suhteen. Näin ollen yhdellä kysymyksellä oli mahdollista saada tietoa useaan eri kappaleeseen. Tämä auttoi osaltaan tiedonkeruussa, koska kysymyksiä oli oltava pieni määrä.

3.2 Aineiston hankinnan toteutus

Suurin osa käsiteltävästä materiaalista oli hankittava haastatteluiden kautta. Käytännön syistä haastattelut tehtiin sähköpostin välityksellä, otoskoon ollessa erittäin pieni ja tarkoin rajattu. Otos käsitti jo vaihdosta palanneet vaihto-opiskelijat, joten kyseessä oli kuitenkin varsin pieni joukko ihmisiä, mikä rajoitti aineiston hankintaa.

Otoksen kriteereiksi muodostui vaihdosta kulunut aika. Haastateltaviksi valittiin näin ollen vuosien 2008–2011 aikana vaihdossa olleet opiskelijat Nikkarilasta sekä yhteistyökoulujen opiskelijat. Syynä tähän oli tavoite, että opiskelijat vielä muistaisivat jotain omasta vaihdostaan, mutta osa heistä olisi jo valmistunut ja siirtynyt työelämään.

Haastateltavia henkilöitä, joihin yhteydenotto onnistui, oli 22. Haastattelut tehtiin kahdella kielellä, koska tavoitteena oli saada näkökulma suomalaiselta ja ulkomaalaisilta opiskelijoilta. Hankaluutena muuten tehokkaassa

sähköpostiviestinnässä oli osoitteiden vanhentuminen. Sosiaalinen media oli hyvä apuväline, sillä osa haastateltavista löytyi tätä kautta.

Haastattelukysymysten palautusprosentti oli 54. Haastattelu lähetettiin yhteensä 22 hengelle, joista 12 palautti vastaukset. Lisähaastatteluja lähetettiin neljä kappaletta, joista kolme palautettiin.

Helmikuussa 2012 tehtyjen haastatteluiden aikataulu oli varsin tiukka, vastausta pyydettiin kahden viikon (14 pv) kuluessa. Tämä kuitenkin riitti niille, jotka olivat kiinnostuneita vastaamaan. Jos haastateltava ei jostain syystä kyennyt vastaamaan haastatteluun, tästä pyydettiin ilmoittamaan. Tämä oli pieni, mahdollisesti tarpeeton varotoimenpide, mutta moni ilmoitti yrittävänsä vastata määrä-aikaan mennessä. Kaikki näin ilmoittaneet myös vastasivat ajoissa.

3.3 Tulosten luotettavuus

Kaikissa tutkimuksissa kiinnitetään huomiota tulosten luotettavuuteen. Opinnäytteessä tulosten luotettavuuteen vaikutti varsin monta tekijää. Ensimmäkin haastateltavia ihmisiä oli tiukan rajallinen määrä ja otoskoko kutistui hieman toimivien yhteystietojen puutteessa. Tähän ei juurikaan voitu vaikuttaa ja yhteystietojen kaiveleminen muista lähteistä olisi ollut aikaa vievää, joten oli käytettävä olemassa olevia tietoja.

Haastatteluvastausten käsittelyllä voitiin vaikuttaa tulosten luotettavuuteen. Tekemällä kysymyksiä, joihin on helppo vastata ja jotka ovat selkeitä, antavat selkeitä vastauksia. Analysoimalla saadut vastaukset huolellisesti hätiköimättä tai kiirehtimättä turhaan saatiin paremmin tietoa ja näin ollen suurempi hyöty. Tietojen käsittelyssä korostui käsittelijän huolellisuus ja tarkkaavaisuus.

Haastatteluvastausten pituus vaihteli suuresti eri vastaajilla; osa vastasi parilla lauseella, osa taas kirjoitti lähestulkoon romaanin, mikä oli varsin ilahduttavaa. Vastausten pituudesta huolimatta niissä oli mukana paljon tietoa sekä tuntemuksia, joilla saatiin lisää syvyyttä siihen, miten opiskelija oli kokenut vaihdon.

4 VALINTANA VAIHTO

4.1 Miksi vaihtoon?

”Jos vaihtoon ei lähdetä ensisijaisesti opintojen takia, ei ulkomaille toisaalta lähdetä myöskään pitämään lomaa tai ottamaan etäisyyttä kotimaan opinnoista. Halu pitää välivuotta sekä epätietoisuus siitä, kuinka jatkaa opintoja kotimaassa, sijoittuivat aivan motiivien häntäpäähän.” (Garam 2000).

Kansainvälinen vaihto on prosessi, johon harvemmin lähdetään täysin hetken mielihoiteesta. Syitä ja motiiveja lähdölle on useita ja ne vaihtelevat yksilöllisesti. Vaikka motiivit olisivatkin samat, on niissä silti vaihtelua, oli kyseessä sitten motiivien tärkeysjärjestys, painotus tai miten ne itse mieltää. Miksi opiskelijat päättivät hakeutua vaihtoon ulkomaille? Miksi he halusivat lähteä, vaikka opintojen viivästyminen oli erittäin todennäköistä? Miksi opiskelijat uhraavat paljon aikaa ja reippaasti rahojaan ulkomailla opiskellakseen?

Syitä siihen, miksi joku lähtee kansainväliseen vaihtoon, on kuitenkin yhtä monta kuin on lähtijöitä. Monen kohdalla syytä ei välttämättä tiedä ennen vaihtoon lähtöä, vaan se järkeillään, kun on palannut kotiin (Garam 2000). Syyt voivat myös muuttua matkan aikana, kun uusi ympäristö ja sen tuomat stressitekijät alkavat vaikuttaa opiskelijaan. Haastatteluista saatujen tietojen mukaan kansainväliselle vaihdolle oli paljon motiiveja ja niissä oli yhdistäviä tekijöitä, vaikka lähtijät ovatkin eri kulttuureista ja erilaisia historialtaan. Mikä sitten sai heidät lähtemään ulkomaille vieraaseen kulttuuriin ja tyystin erilaiseen opiskelu-ympäristöön. Syitä oli paljon, kenelläkään ei ollut vain sitä yhtä syytä lähdölleen, vaan niitä löytyi laidasta laitaan.

Aikaisemmissa tutkimuksissa (mm. Garam 2000) on listattu motiiveja, joita opiskelijoilla oli valinnalleen. Niitä olivat kokemukset, uuteen kulttuuriin tutustuminen ja kielitaidon kehittäminen. Nämä tukevat myös tämän tutkimuksen vastauksia monilta osin. Motiivien eroavaisuuksia syntyy vasta, kun tarkastelee suomalaisia ja ulkomaalaisia opiskelijoita. Moni ulkomailta tullut opiskelija piti

tärkeänä oppia suomalaista metsätaloutta, jota voi hyödyntää kotimaassaan.

Kaikkein tavallisin syy lähdölle oli **halu tutustua** uuteen maahan ja kulttuuriin. Osalle kyseessä oli **hengähdystauko** harmaasta, kiireisestä arjesta uusien ihmisten ja kuvioiden keskellä. Tämä ilmeni sekä suomalaisilla että ulkomaalaisilla opiskelijoilla yhtä selkeästi. Toisille kyseessä oli joko viimeinen tai se kultainen **tilaisuus lähteä**. Viimeisenä mainittu syy voi juontaa juurensa hyvinkin kauas menneisyyteen. Joillakin vastaajilla kiinnostus ulkomailla opiskeluun on kytenyt pitkänkin aikaa.

Oman selviytymiskyvyn kokeileminen ja pätevytyminen työelämään olivat seuraavilla sijoilla. Akateemiset suoritukset, välivuosi ja kohdeoppilaitoksen taso olivat vasta häntäpäässä, eli näistä päätellen kaikkein tärkeimpinä asioina pidetään omien kokemusten kartuttamista. Tämä painottui suomalaisilla opiskelijoilla, ulkomaalaiset opiskelijat keskittyivät enemmän opintoihin liittyviin syihin.

Opiskelijoilta kysytään usein yhtä asiaa, johon vastaaminen voi olla hyvin vaikeaa myös kansainvälisessä vaihdossa. Nimittäin **ennakko-odotukset** joita vaihdon suhteen oli. Ennakko-odotuksia ei välttämättä edes ajattele, koska vaihto voi olla ensimmäinen ulkomaan kokemus, jonka opiskelija kohtaa. Haastatteluiden vastauksissa esiintyi toistuvasti erityisiä piirteitä. Monet vastasivat hieman epävarmalla tyyllillä, aivan kuin he eivät osaisi ilmaista varsinaisesti mitä he olivat odottaneet. Ennakko-odotuksista nousi esille toistuvasti seuraavat asiat.

Tärkeimmäksi ennakko-odotuksista miellettiin uusien **ihmisten** ja uuden **kulttuurin kohtaaminen**. Tätä asiaa moni korosti hyvinkin voimakkaasti vastauksissaan, kansallisuudesta riippumatta. *Unohtumattomimpina vaihdoltani jäivät erilaiset reissut. Hieno kokemus oli muun muassa viettää koko yö Venetsian kaduilla kävellen. Kaupunki oli yöaikaan paljon vaikuttavampi ja aavemainen, koska kadut olivat lähes tyhjiä. Yöaikaan tapasi kuitenkin myös monia muita matkailijoita. Aina ei kannata etsiä hostellia!* (Nykänen 2012)

Toisena tyypillisenä ennakko-odotuksena oli **uuden oppiminen** ja omien **taitojen parantaminen** entisestään, oli kyseessä sitten opintoihin tai koulun ulkopuoliseen elämään kuuluvat asiat, tämän korostuessa enemmän ulkomaalaisilla opiskelijoilla.

Monet hakivat tietoa ja taitoa **selviytyä** omillaan vieraassa ympäristössä, ilman suurta ystäväpiiriä. Nikkarilassa tätä selviytymiskoetta tosin pehmensi se, että kampuksen tukiverkko oli pikemminkin tyyny, joka oli koko koulun henkilökunnan ja opiskelijat kattava. Lähes kaikki vaihto-opiskelijat, niin suomalaiset kuin Suomeen tulleet, kertoivat erinomaisesta tukiverkostosta, joka auttoi heitä selviytymään uusien kuvioiden keskellä.

Ennako-odotukset voitiin näin jakaa koulutukseen liittyviin odotuksiin sekä arkipäivän toimiin. Mutta yksi haastatelluista vastasi hieman eri tavalla kysymykseen. Hän kertoi ainoana ennako-odotustensa olleen abstrakteja, ei konkreettisia kuten kaikilla muilla. Ennako-odotukset jakautuivat suomalaisten ja ulkomaalaisten opiskelijoiden kesken siten, että suomalaiset korostivat kokemusta ja uuden kohtaamista, ulkomaalaisten keskittyessä enemmän opinnoista saataviin hyötyihin.

Ennako-odotusten täyttyminen vaihteli hyvin vähän vastanneiden kesken. Muutamaa asiaa lukuun ottamatta ennako-odotukset olivat täyttyneet täydellisesti. Jotkut ulkomaalaisista haastateltavista olivat odottaneet eläväisempää opiskelijaelämää juhliseen ja aktiviteetteineen. Nämä opiskelijat olivat myös odottaneet kohtaavansa enemmän muiden maiden opiskelijoita. Suomalaisilla ennako-odotukset olivat täyttyneet hyvin.

4.2 Iso askel edessä – miten valmistautua?

Kansainvälinen vaihto on asia, johon kannattaa valmistautua huolella. Mitä aikaisemmin tietää onko lähdössä ja minne, sitä paremmin voidaan valmistautua lähtöön. Samalla varmistetaan että kaikki tärkeät valmistelut tulee tehtyä, esim. vakuutukset, matkaliput, taloudellinen puoli ja monta muuta asiaa. Koskaan ei voi olla liian varma ja ei voi koskaan tietää mitä voi tapahtua. Työssä ei listata eri rahoituslähteitä tai vaihto-ohjelmia jotta sisältö pysyisi aiheessa. Tavoitteena oli koota yhteen tietoa siitä mitä kannattaa tehdä ja mitä muut ovat tehneet omalta osaltaan vaihdon eteen. Oppilaitos auttaa paperisodan kanssa, mutta muut valmistelut jäävät opiskelijan vastuulle.

Kieliopinnot olivat erityisen tärkeitä esimerkiksi Espanjaan lähteville opiskelijoille. Onneksi peruskoulussa ja lukiossa opetettava englanti on Suomessa korkeatasoista, joten sillä pärjää helposti maailmalla. Jos kohdamaa oli äidinkieleltään jokin muu, englannista oli hyötyä, mutta paikallisen äidinkielen opiskelu oli tärkeää koska moni ei välttämättä puhu englantia.

Suomeen tulleet vaihto-oppilaat kertoivat omien valmistelujensa keskittyneen englannin kielen **opiskeluun** ja **kulttuuriin** tutustumiseen. Haastatteluiden perusteella syntyi kuva, että kieliopinnot kattavat englannin vasta peruskoulun jälkeen. Tavanomaisin tapa valmistautua oli lukea matkailuoppaita sekä tutustua suomen kieleen. Sanakirjat olivat tärkeitä avustajia myös vaihdon aikana.

Kuten kaikkien matkojen kohdalla, myös vaihtoon lähtijä joutuu pieneen **paperisotaan** valmisteluiden aikana. Oppilaitos auttaa tarvittavien papereiden ja lomakkeiden täyttämässä ja neuvoo, mitä pitää tehdä ja mihin mennessä. Papereita ei lähetellä vain oppilaitosten kesken, vaan myös vaihto-ohjelmalle sekä esimerkiksi Kelalle (korotettu opintotuki ja asumislisä). Paperisota ei lopu vielä tähän vaan vaihtoon lähtevän pitää varata aikaa myös **passin** hankinnalle sekä **matkavakuutuksen** järjestämiseen. Euroopan alueelle lähtevälle Kelan **kansainvälinen sairasmakuutuskortti** voi olla järkevä hankinta. Kortti on merkki sairasmakuutuksen alaisuudessa olost Euroopan alueella. Tämä helpottaa hoitoon pääsyä.

Harvemmin mainittuja valmisteluja olivat esimerkiksi **asumisjärjestelyt** kotimaassa sekä kohdemaassa. Jos on lähdössä pitemmäksi aikaa vaihtoon ja asuu vuokralla, voi olla kannattavampaa luopua asunnosta ja hankkia uusi, kun palaa omaan oppilaitokseen. Kannattaa säästää jos mahdollista. Lisäksi asumisjärjestelyt kohdemaassa on syytä tehdä hyvissä ajoin ja oppilaitokselta saa apua tähän, jos koululla ei ole asuntolaa.

Matkakassan kerääminen on tehtävä, joka on syytä aloittaa hyvissä ajoin. Haastatteluun vastanneista kukaan ei varsinaisesti mieltänyt ansiotulojen hankkimista osana valmisteluja, vaan se sulautui muuhun opintoihin varautumiseen. Pahanpäivän vara on syytä olla aina kunnossa.

Aika, joka vaaditaan lähtövalmisteluihin, vaihtelee riippuen sen mukaan, minne on lähdössä ja kuinka pitkäksi aikaa. Aikaisemmin tehdyn tutkimuksen mukaan valtaosa vastaajista (73%) koki aikaa menneen lähtövalmisteluihin joko erittäin vähän tai kohtalaisen vähän. Jotkut kokivat matkalippujen jonottamisen tai matkalaukun pakkaamisen vieneen eniten aikaa valmisteluissa. Valmistelut koettiin myös kohtalaisen vaivattomiksi tehdä (Garam 2000, 37- 38.)

Kaiken kaikkiaan, kun valmisteluja tarkastellaan kokonaisuutena, ei niiden koeta rasittavan opiskelijaa kohtuuttomasti eikä haittaavan opintojen etenemistä mainittavammin.

4.3 Kansainvälisen vaihdon kehittäminen

Aina on mahdollista, että vaihtoon lähtijä päätyy uudelleen ulkomaille tai jopa töihin vieraaseen maahan. Silloin kaikki ennakkotieto ja kokemus on kullan arvoista. Moni haastatelluista oli sitä mieltä, että valmisteluissa oli vain vähän kehitettävää. Koska vaihtoa käsiteltiin kokonaisuutena, tietoa haettiin myös opastuksesta yleisemmällä tasolla, rajoittumatta pelkästään vaihdon aikaiseen toimintaan. Yleisellä tasolla viitataan vaihtoa edeltäviin luentoihin ja muuhun vaihtoon valmistavaan toimintaan. Kehitysideat keskittyivät ennen vaihtoa tapahtuviin asioihin ja osin vaihdon aikana tapahtuvaan toimintaan.

Haastatellut henkilöt kokivat, että tärkeintä olisi tiivistää yhteistyössä toimivien **koulujen välistä toimintaa**. Lisäämällä **yhteydenpitoa** ja tiedottamista opiskelijalle **ennen** vaihtoa ja vaihdon **aikana** pystytään poistamaan joitain stressitekijöitä, joita ovat esimerkiksi huoli sopeutumisesta, toimeentulon riittävydestä tai kielitaidon riittävydestä. Lisäksi olemalla yhteydessä kohdekoulun kanssa voidaan varmistaa, että vaihdon ajoitus on toimiva, esimerkiksi mahdolliset pyhät tai muut tapahtumat, joiden aikana koulu on kiinni. Vieraan kulttuurin keskellä yhdysside omaan oppilaitokseen auttaa keventää opiskelijan taakkaa hänen ollessaan yksin vieraassa paikassa, koska opiskelijalla on tällöin mahdollisuus purkaa omia tuntemuksiaan. Tämä tuli selkeästi esille osassa vastauksia, joiden mukaan vastaajista oli välillä tuntunut, että he olivat olleet täysin omillaan vaihtokohteessa. Kyseessä oli monelle

ensimmäinen kunnan kosketus ulkomaihin, joten kotimaan tuki oli välttämätön. Samasta syystä olisi hyvä myös saada tietoa kohdeoppilaitoksen toiminnan rutiineista eikä pelkästään opetussuunnitelmasta.

Yhtenä kehityskohteena mainittiin myös **yhteistyö** entisten vaihto-opiskelijoiden kanssa. Nikkarilassa järjestetään kansainvälisen vaihtoon liittyen esitelmiä, joiden vetäjinä ovat jo vaihdosta palanneet henkilöt. Heidän kertomuksensa, tietonsa ja kokemuksensa ovat erityisen hyödyllisiä, koska heillä on tietoa arkipäivän rutiineista eri oppilaitoksissa ja he myös tietävät miten asiat toimivat käytännössä. Vaihdossa olleiden opiskelijoiden tieto ei rajoitu pelkästään oppilaitoksen sisäiseen toimintaan, vaan heiltä voi kysellä myös matkustuksesta kyseisessä maassa ja esimerkiksi lentolippujen järjestämiseen liittyvistä asioista. Entisiltä vaihto-opiskelijoilta voi myös kerätä tietoa esimerkiksi kohdemaan elintasosta ja elinkustannuksista. Heiltä saa usein myös arkielämän vinkkejä, joilla helpottaa toimintaa ja opiskelua. Esimerkiksi jopa kohdemaan sääolosuhteet voivat järkyttää, kuten Suomen kylmät talvet tai Skotlannin kevättalven hyinen ja raju merituuli.

Vastaajista osa koki **kulttuuriopintojensa** kaivanneen lisää sisältöä ja aikaa. Heidän mielestään esimerkiksi suomalaisen elämänmenoon ja etenkin Nikkarilan tapaiseen pieneen kampukseen olisi ollut helpompi sopeutua, jos he olisivat tutkineet asiaa hieman enemmän etukäteen. Samaan kategoriaan kuuluivat myös **kieliopinnot**, joita osa entisistä vaihto-opiskelijoista olisi kaivannut lisää, oli sitten kyse englannista tai esimerkiksi saksasta tai espanjasta.

Taloudellisesta puolesta ei tullut mitään esille haastatteluvastausten perusteella. Tämä voi tosin johtua siitä, että moni kokee taloudelliset asiat henkilökohtaiseksi. Monelle on vaikeaa puhua rahoitushuolista muille. On kuitenkin hyvä muistaa, että ylimääräinen ansiotulo on aina plussaa, oli missä vaiheessa opintoja tahansa.

Erityisen hyvä kehityskohde olisi Suomeen tulleiden opiskelijoiden mukaan jokapäiväiset **luennot**. Haastatteluvastauksista tuli esille, että moni ulkomailta Suomeen tulleista opiskelijoista olisi tahtonut osallistua luennoille enemmän, mutta heidän toimintansa rajoittui enemmän oppimistehtävien tekoon. Monet kursseista olivat suomenkielisinä, ja muistiinpanoista huolimatta he olisivat mielellään ottaneet

aktiivisemmän roolin muiden opiskelijoiden rinnalla. Tässä olisi myös opettajille haastetta.

4.4 Toiminta vaihtokohteessa

Vaihdon tuoman jännityksen ja odotuksen sekaan sulautuu mukaan myös hermostuneisuutta ja jopa pelkoa tulevasta. Suurimpia huolenaiheita vaihtoon lähtevällä nuorella, matkustamisen jälkeen, on uuteen oppilaitokseen sopeutuminen. Minkälainen paikka on kyseessä? Minkälaisia ovat muut opiskelijat? Onko paikalla kenties muiden maiden opiskelijoita? Miten oikein sovin joukkoon ja löydätkö kavereita? Viihdynkö edes koko paikassa? Nämä asiat huolestuttivat jokaista vaihtoon lähtijää.

Kaikkien haastatteluun vastanneiden mielestä sopeutuminen uuteen opiskeluympäristöön ja kuvioihin sujui hyvin, ja he viihtyivät hyvin kokonaisuutta ajatellen. Toki jokaiselle oli tullut epäilyksiä vaihdon aikana siitä, jaksavatko he olla suunnitelmien mukaisesti koko jakson vai tuleeko äkkilähtö takaisin kotiin. Näinkin on tapahtunut, esimerkiksi keliolosuhteet olivat olleet vaihto-opiskelijalle liikaa ja hän lähti ennenaikaisesti pois.

On täysin luonnollista että uutuudenviehätyksen kaikottua on jonkun aikaa ns. normaali olo, sopeutuminen on onnistunut ja asiat sujuvat hyvin. Asiat hoituvat rutiinilla eikä mikään varsinaisesti aiheuta ongelmia. Tästä kuitenkin siirrytään jossain välissä siihen, että erinäiset asiat alkavat hiertämään hermoja ja kotiinpaluu vilahtaa mielessä. Hermoille käyvät asiat eivät ole niinkään yksittäisiä, vaan olo käy kokonaisuudessaan ahdistavaksi. Tulee tunne, ettei ole ketään tukena tai jolle voisi puhua, kukaan ei pidä yhteyttä ja ollaan yksin. Tätä ilmiötä kutsutaan **kulttuurishokiksi**. ”Kulttuurishokki on kokonaisvaltainen tila, jolloin ei pysty enää näkemään juuri mitään positiivista kohdemaassa, sen ihmisissä, tavoissa ja elämänmenossa. Siihen voi liittyä jatkuvaa ärtyisyyttä ja lähes aina ajatus siitä, kuinka kotimaassa kaikki on paremmin. Pahoissa tapauksissa voi myös ilmetä vihantunteita maan asukkaita kohtaan ja täydellistä eristäytymistä.” (Kulttuurishokki 2012).

Kun ahdistusvaiheesta on selvinnyt, vaihdossa oleminen on taas kiinnostavaa. Jokainen kokemus on hyvin tärkeä osa omaa kasvua ja kehitystä, eikä niitä pidä huitaista pelkästään kädenheilautuksella syrjään.

Opiskelutoverit olivat suunnaton apu monelle haastatteluun vastanneelle, kun he olivat itse vaihdossa. Moni suomalainen opiskelija kertoi heille osoitetun **tukioppilaan** auttaneen monissa opintoihin liittyvissä asioissa. Lisäksi muut paikalla olevat **vaihto-opiskelijat** auttoivat sopeutumaan elämänmenoon ja vähensivät vieraan paikan tuomaa taakkaa. Kun paikalla on muitakin, jotka ovat uudessa ympäristössä, oli helpompaa kysyä neuvoa eikä tule tunnetta, että kyllä tämä pitäisi jo tietää. Tämä yhdistettynä opiskelijaa tukevaan opettajakuntaan antoi hyvät lähtökohdat sopeutumiseen. **Tukiverkosto** oli siis ottanut uuden opiskelijan hyvin vastaan ja on toiminut kuten pitääkin.

Suomen opiskelupaikakseen valinneet vaihto-opiskelijat olivat olleet erityisen tyytyväisiä siihen, miten heidät otettiin vastaan. Vaikutuksen oli tehnyt erityisesti se, kuinka nopeasti ja sujuvasti kaikki oli järjestetty. **Asuinpaikka** oli odottamassa tulijaa välittömästi ja **perehdytys** kouluun sekä kaupunkiin oli sujuvaa. Se, että käytössä oli koulun auto, helpotti tätä tehtävää huomattavasti. Kutakin vaihto-opiskelijaa odotti **tietopaketti** koulun käytänteistä ja henkilöstöstä. Ohjeet löytyivät kaikelle olennaiselle ja yhteystietojen perusteella tiesi, keneen otetaan yhteyttä missäkin tilanteessa.

Tukiverkoston käsite on aika erilainen Nikkarilassa, ainakin käytännössä. Vaikka oppilaitoksella onkin kv-tuutorit, käytännön tasolla koko koulu oli osa tukiverkosta. Tästä tuli jokaiselta haastatteluun vastanneelta vaihto-opiskelijalta positiivista palautetta. He kokivat avuliaat, vaikka hivenen ujut suomalaiset opiskelutoverinsa mukavaksi yllätykseksi, joka auttoi heitä sopeutumaan uuteen ympäristöön. Koska vastanneiden joukossa oli muun muassa entisiä espanjalaisia vaihto-opiskelijoita, saattoivat Suomen olosuhteet olla heille melkoinen muutos, joten hyvä tukiverkosto oli tarpeen.

Moni Nikkarilaa omaan oppilaitokseen verrannut opiskelija painotti, kuinka erilaista

heillä oli olla omassa oppilaitoksessaan. Miljoonakaupungissa sijaitseva suuren yliopiston opiskelija voi kokea Nikkarilan hiljaisen ympäristön hyvin oudoksi. Runsaat metsät ja järvet toivat oman osansa tuntemattomaan maisemaan. Rauhallinen elämänmeno ja rento ote asioihin olivat jotain, mitä opiskelijat toivoivat myös omassa oppilaitoksessaan.

Sopeutumisen kannalta suurin este oli tavallisesti oma **kielitaito**, jonka moni vaihto-opiskelija oli itse arvioinut heikoksi tai puutteelliseksi. Ulkomailta tulleet opiskelijat kiinnittivät enemmän huomiota heikkoon englanninkielen taitoonsa kuin suomalaiset kanssaopiskelijansa. Moni Suomesta lähtenyt opiskelija kävi varta vasten kielikursseilla kehittääkseen taitojaan. Varsinainen vaihto sitten auttoi hiomaan ja kehittämään kielitaitoa pidemmälle. Onhan se eri asia lukea kuin puhua vierasta kieltä jatkuvasti ja erilaisissa tilanteissa päivän aikana.

5 VAIHDON VAIKUTUKSET OPISKELIJAAN

5.1 Henkilökohtainen kehitys

Moni ihmettelee, mitä hyötyä kansainvälisestä vaihdosta oikeasti on. Joku voi miettiä miten vaihto vaikuttaa omaan toimintaan ja opintoihin. Miten erotamme hyödyn ja vaikutuksen toisistaan? Kyseessä on kaksi eri asiaa. Haastatteluissa tutkittiin kansainvälisen vaihdon vaikutukset opiskelijaan henkisesti.

Haastatteluista kävi ilmi, että vaikutuksia oli yhtä monta, ellei enemmän, kuin lähtijöitä. Jotkut vaikutukset toistuiivat useammalla opiskelijalla, toisilla puolestaan oli tyystin erilaiset kokemukset ja painopisteet vaihdolle. Haastatteluiden oli tarkoitus antaa tietoa näistä vaikutuksista ja antaa käsitys siitä, mitä asioita eri ihmiset painottivat tärkeinä. Tässä auttoi aika, joka oli kulunut vaihdosta, sillä suurin osa opiskelijoista oli jo valmistunut oppilaitoksestaan.

Itsenäisyys oli asia, joka korostui hyvin monella yhdeksi tärkeimmistä vaikutuksista. Sitä korostettiin eri tavoin, mutta pohja-ajatus oli sama. Kuten eräs haastatteluun vastannut totesi; *”jos pärjää miljoonakaupungissa eikä osaa kieltä kunnolla niin kyllä*

pärjää missä tahansa”. Itsenäistymistä ovat korostaneet myös useat kansainvälisen vaihdon oppaita kirjoittaneet henkilöt. Ulkomailla opiskelu auttaa itsenäistymään tehokkaammin verrattuna kotimaassa tapahtuvaan opiskeluun (Myllykoski 1997, s.11). Tähän voimme myös mainita **itseluottamuksen** lisääntymisen sekä kuinka **luottamus** omiin selviytymistaitoihin kasvaa vaihdossa. **Kielitaidon** kehittyminen ja sen myötä myös **sosiaalisen** elämän kehittyminen vieraassa ympäristössä tukee tätä muutosta. Näiden kaikkien seurauksena opiskelijalle kehittyy **avoimempi mieli** uusia asioita sekä kokemuksia kohtaan ja he kykenevät ottamaan muutokset sekä uudet asiat **rauhallisemmin** ja paremmalla **kärsivällisyydellä** vastaan.

Metsäalan opiskelijat jakavat kiinnostuksen paitsi muissa maissa käytössä oleviin metsätalouden käytänteisiin, myös metsätalouden nykytilanteeseen ja kehitykseen kyseisessä maassa. Akateeminen kiinnostus kuuluu osana opiskelijan toimintaan, onhan kiinnostavaa nähdä, mitä asioita painotetaan eri maissa ja kuinka koulutus on järjestetty. Näkemällä, miten ulkomailla toimitaan - avautuu **uusia näkökulmia** myös kotimaan metsätalouteen. Moni Suomeen tullut opiskelija kertoi, kuinka erilaiselta ja usein toimivammalta suomalainen tapa hoitaa metsiä tuntui, kun sitä verrattiin oman maan käytäntöihin. Ja kuten eräs vastaajista kiteytti kokemuksensa: *”Ymmärrys sille, että Suomi on metsäalan pioneeri. Meillä asiat osataan, me olemme edellä muita teknologiassa.”*

Puhuttaessa koulutuksen eroista lähes kaikki Suomeen tulleet opiskelijat kiinnittivät erityistä huomiota suomalaiseen maastokoulutuskäytäntöön. Maastotunnit sekä käytännön harjoitukset eri työvälineillä olivat harvinaisia heidän omissa oppilaitoksissaan. Monet vastaajista kertoivat Suomessa saaneensa kivuta ensimmäistä kertaa metsäkoneen hyttiin ja oikeasti ajaa konetta. Opintojakso, jonka aikana pääsi sahaamaan moottorisahalla, oli erityisen mieleenpainuva.

Uusien **kokemusten** myötä **avautui** uusia **ovia**, jotka olivat aikaisemmin suljettuina. Moni vastaajista koki **opiskelumotivaationsa** nousseen vaihdon myötä, mutta poikkeuksia toki oli. Vastaajien joukossa oli myös heitä, joilla opinnot ovat jääneet odottamaan. Valtaosa kuitenkin valmistui odotusten mukaisesti ja uusien kokemusten avulla myös uratavoitteet olivat heillä selkeämmät.

Kansainvälisen vaihdon tuomat muutokset ja henkilökohtainen kehitys vaihteli ihmisillä hyvin paljon. Joidenkin mielestä he olivat kokeneet muutoksia ja henkistä kasvua, mutta joidenkin mielestä muutosta ei juuri ole ollut, vaan heidän osaltaan vaikutukset olivat puhtaasti akateemisia. Se, kuinka paljon itse kasvaa ja kehittyy vaihdon aikana ja jälkeen, riippuu ihmisestä itsestään. He, joilla oli avoimempi mieli ja into ottaa vastaan uusia kokemuksia ja haasteita, hyötyvät eri tavalla kuin he, jotka lähtivät ilman selkeitä tavoitteita. Tästä hyvänä esimerkkinä olivat opiskelumotivaation muutokset eri ihmisillä, ääripäinä he joilla motivaatio nousi reippaasti, ja he joilla motivaatio katosi lähes kokonaan.

5.2 Toiminta vaihdon jälkeen

Kansainväliseen vaihtoon liittyvästä materiaalista löytyy maininta paluushokista. *”Useat läpikäyvät kulttuurisokin myös kotimaahan palatessaan. Joskus paluushokki voi olla rajumpi kuin vieraaseen kulttuuriin saavuttaessa. Ulkomailla ollessasi olet kerännyt paljon uusia kokemuksia ja ehkä myös muuttunut itsekkin.”* (Kieli&Kulttuuri).

Vaihdon jälkeen kotiolot voivat olla oudon tuntuiset ja tottuminen oman kodin ilmapiiriin voi viedä aikaa. *”Oman paikan löytäminen vanhassa ympäristössä vie oman aikansa. Paluuseen kannattaa valmistautua miettimällä, mikä edessä odottaa.”* (Kieli&Kulttuuri). Paluushokki, jonka erilainen elinympäristö aiheuttaa, vahvistuu paluumatkan aiheuttamasta rasituksesta. Se, kuinka voimakkaasti paluushokki vaikuttaa ja kuinka kauan sopeutuminen kestää riippuu ihmisestä.

Erot sopeutumisen suhteen vaihtelivat selkeästi suomalaisten ja ulkomaalaisten opiskelijoiden välillä. Yleisesti ottaen sopeutuminen arkielämään sujui hyvin ja varsin nopeasti. Vaihdon tuomat muutokset henkilökohtaisissa tottumuksissa näkyivät jonkun verran, mutta eivät mainittavammin hankaloittaneet normaalia toimintaa. Osalla vastaajista tähän vaikutti se, kuinka kovasti kyseinen henkilö oli oppinut arvostamaan kotimaataan vaihdon aikana ja miten helpottavaa oli olla tutussa ympäristössä.

Monet ulkomaalaisista opiskelijoista kertoivat, kuinka heidän oli totuttava uudelleen kotimaansa arkeen. Verrattuna Nikkarilan hiljaiseen ympäristöön ja suhteellisen

pieneen kaupunkiin sekä siihen, kuinka rennosti ja ilman suurempia huolia opintoihin sekä mahdollisiin ongelmiin suhtauduttiin, oman oppilaitoksen kiivas tahti ja suurkaupungin hälinä olivat hienoinen shokki. Myös paineet, joita kiireinen elämäntyylillä toi, olivat eri luokkaa kuin Suomessa. Osalle vastaajista vaihto oli jättänyt kaipuun palata Suomeen ja tämä heijastui myös arkielämään. Opiskeluolosuhteiden erot verrattuna Suomeen korostuivat paluun jälkeen. Osa vastaajista koki Suomen olosuhteet paljon paremmiksi kuin kotimaassaan. Suomalaiset opiskelijat sopeutuivat kotimaan arkeen nopeasti ja ilman hankaluuksia.

Paluushokin välttämiseen on varsin yksinkertainen niksi: Älä jää laiskottelemaan, vaan tee jotakin! Omista aikasi jonkin tavoitteen saavuttamiseen, niin et ehdi murehtia turhia. Sopeutumisessa nopeasti edenneillä opiskelijoille oli niin sanotusti vauhti päällä jo ennen kuin kone laskeutui kotimaahan. Osalla opiskelijoista oli joko opintoihin liittyviä suorituksia, kokeita tai vastaavia tehtäviä, osalla taas oli työharjoittelu tai edessä muutto, joka vei huomion paluushokista. Kun on selkeä tavoite, taipumus on keskittää kaikki voimat sen saavuttamiseen eikä aikaa jää turhien jauhamiseen. Siinä vaiheessa, kun meno taas rauhoittuu uusiin uomiinsa, opiskelija on jo tottunut uuteen arkeen.

5.3 Muistan hyvin kun muistoja ja kokemuksia

”Maraton on kohta loppu. kolme kuukautta ei ollutkaan vain kolme kuukautta, vaan elinikä, joka jatkuu toisessa todellisuudessa, unessa, jossain. Ehkä asenteissa ja ajatuksissa, vieraiden kulttuurien uusilla näköalapaikoilla. Ehkä kirjassa.”
(Neulaniemi 2006, 168).

Kansainvälistä vaihtoa kuvataan kokemukseksi, jota ei vaihtaisi mihinkään huolimatta sen tuomista hankaluuksista ja viivästyksistä. Saadut akateemiset ja henkisen kasvun tavoitteet sivuun, mitä vaihdosta jää sitten itselle, mikä tekee matkasta sen arvoisen? Mitä sellaista ulkomailta löytää vaihdon aikana, mikä jää pysyvästi muistoihin? Mikä tekee kansainvälisestä vaihdosta niin ainutlaatuisen?

Kaikkein mieleenpainuvinta oli vastanneiden opiskelijoiden mielestä kaikki **uudet**

tuttavuudet ja **ystävät**, joita he saivat vaihdon aikana. Uusien ihmisten **kohtaaminen** oli myös monien ennakko-odotuksissa listattu kärkeen. Tämä on ymmärrettävissä, sillä vaikka ympäristömme muokkaa meitä ihmisinä, paljon enemmän siihen vaikuttaa ne ihmiset, joiden kanssa olemme tekemisissä päivittäin. Suhteet, jotka muodostamme vaihdon aikana, voivat olla hyvinkin kauan osana elämäämme. Nykyinen sosiaalisen median suosio maailmanlaajuisesti edesauttaa näiden ystävyysuhteiden ylläpitoa.

Eroavaisuudet eri kansallisuuksista tulevien opiskelijoiden välillä näkyivät tässäkin. Siinä missä suomalaiset painottivat uusia ystäviä parhaiten mieleen jääneinä, moni ulkomaalainen koki suomalaisen **maiseman** ja näihin liittyen opintojen **maastoluennot, käytännön harjoitukset** sekä **opintomatkat** Suomessa ja ulkomailla mieleenpainuvimpina. Perinteinen Lapin reissu teki erityisen lähtemättömän vaikutuksen. *”I saw reindeer which were several meters from me. I think it was in Oulanka national park, so not in preserve.”* Suomen ilmastosta johtuvat erikoisuudet löysivät myös tiensä listalle, kuten esimerkiksi jäätyneellä järvellä kävely. Suomalaiset omituisuudet, kuten talvikeleillä tapahtuva avantouinti ja saunominen sekä suolla pelattavat pelit, voivat olla vieraan kulttuurin jäsenelle hyvin erikoinen kokemus. *”Olin salibandyn harjoituksissa ja tytöt puhuivat siitä, että Satu (meidän kapteeni) pelaa kesällä suosählyä. Nauroin, kun yritin kuvitella, miltä voisi näyttää sellainen peli suossa) Tiesin ”varmasti”, että suosähly ei voi olla olemassa!! Että he puhuivat muuten vaan siitä urheilulajista, kaikki oli vain hauskaa... Myöhemmin sain tietää, että suosähly oikeasti pelataan, ja suolentopallokin.”*

Vaihdon aikana moni teki itsenäisiä retkiä kohdemaansa sisällä ja tutustuu muihin paikkoihin. Nämä kokemukset rikastuttivat vaihtoa ja loivat osaltaan tunnetta, jota on kuvattu ”kannatti lähteä ja tehdä – fiilikseksi”. Vaikka opinnot olivatkin syy, miksi vaihtoon on lähdetty, oli se monelle opiskelijalle hyvin pieni osa varsinaisen vaihdon sisältöä. Kaikki otettiin irti matkasta ja vieraasta kulttuurista.

Kansainvälinen vaihto on yksi suuri seikkailu. Minkälaisia tarinoita on sitten jäänyt vaihto-opiskelijoiden mieleen? Muutamia vastaajista olivat mielissään voidessaan kertoa omista matkakokemuksistaan tarkemmin.

SAUNA - Meillä Tšekissä vain todella vähän ihmisiä omistaa saunan, itse en tunne

ketään, jolla olisi sauna kotona. Suomessa kuulostaa kysymys "Do you have sauna at home?" tosi hassulta Käytin tämän kysymyksen pari kertaa... Vasta kun minun kaveri salibandyjoukkueesta nauraen vastasi, että hänellä on 1 sauna kotona ja 2 mökillä, ja että talo ilman saunaa on paha talo, käsitin sen ja en kysynyt tätä enää koskaan

HELSINKI - ratikat 3B ja 3T: Oltiin Zuzanan kanssa matkalla kotiin ennen joulua. Juna saapui rautatieasemalle Helsingissä ja meidän täytyi päästä sieltä satamaan. Zuzana halusi kävellä, mutta minä kapinoin niin kauan, etten mene jalan niin paljon tavaroiden kanssa, että hän suostui ratikkaan. Koska emme tieneet, mikä on se oikea ratikan numero, menin kysymään Infosta. Ymmärsin, että numero on 3, mutta olin vähän yllättynyt, miksi se mies näyttää mulle jotain kartalta?! Ja myönnän, etten silloin kuuntelin häntä tarkasti... Tulin Zuzanan luo ja sanoin hänelle, että meidän ratikalla on numero 3. Nousimme kyllä kolmoselle... 3B or 3T - vain joitain kirjaimia Hetken päästä aloitin epäillä - missä on Senaatintori?! Se pitäisi olla lähellä. Löysin ratikan seinältä kuvan, jossa oli kaikki ratikan linjoja... Ymmärsin jo, mitä se mies yritti selittää kartan avulla :) Retki rautatieasemalta Kauppatorille koko Helsingin kautta oli mukava reissu, mutta Zuzana ei ollut kovin iloinen siitä :)) (Radova, Vendula 2012).

Suomalainen vieraanvaraisuus ja avoimuus ovat esillä tässä kertomuksessa. Ulkomailla suomalaiset mielletään hiljaisiksi, jopa juroiksi ja hitaasti lämpiäviksi, mutta aina löytyy poikkeuksia.

I was celebrated my 24th birthday. It was time to close the club and go home. I took my clothes from cloakroom. Suddenly I was out with a girl. So somewhere between cloakroom and the doors we had to meet, but I don't remember that short part :-)) My friends took taxi but we couldn't to go together because we were five people. So the girl took another taxi for her and me only, she paid it and we went to her home. She was 26 years old, married, but she said that her husband is great man and so on. I understood that her husband isn't at home, but I was wrong. We were sitting in the kitchen and her husband came (and their child too). Happily, everything was ok, we told about something, I was sleeping on the sofa alone and next day, her husband took me back to Nikkarila by car. I met her once more, she bought me beer and after party we went to her friend, but I was sleeping on the sofa again :-)) (Mervart, Tomas 2012)

5.4 Vaihdon tuomat hyödyt ja haitat

Taajamon (1999) mukaan ulkomailla opiskelu avartaa opiskelijan maailmankuvaa ja lisää tietoisuutta eri kulttuureista. kokonaisuudessaan ulkomailla opiskelu on hyvä yleissivistävä paketti. Hyötynäkökohtia ovat ainakin kielitaidon parantuminen ja kommunikointikyvyn lisääntyminen.

Vaikka kansainvälisestä vaihdosta puhutaan paljon ja painotetaan eri hyötyjä, on syytä muistaa, että kolikollakin on kaksi puolta. On odotettavissa, että esitteet ja oppaat suitsuttavat vaihdon hyötyjä työelämään, opintoihin ja henkiseen kehitykseen, sillä nykyään mainonnalla on suuri vaikutus päätöksiin, joita me teemme. Vaihdollalla voi olla etujen lisäksi myös varjopuolia ja näiden huomioiminen on tärkeää.

Kaikkein suurimpana etuna vastaajat tunsivat vaihdon olleen heidän **elämänsä parhaita kokemuksia**. ”Opiskelun hyötyjä ovat myös käytännön kokemusten saaminen, tietomäärän lisääntyminen ja paikallisten kurssien sisällöllinen anti kotimaan opintoihin” (Taajamo, 1999). Tilaisuus kokea uusi kulttuuri ja muodostaa uusia ystävyysuhteita olivat suurimpana etuna kaikilla vaihdossa olleilla. Kaikki haastatteluun osallistuneet kertoivat myös käytännön kautta kehittyneen **kielitaidon** yhdeksi parhaista eduista, joita he saivat vaihdosta.

Vieraassa ympäristössä eläminen omillaan vaatii kanttia ja uskallusta, joten **itsenäistyminen** ja **rohkeuden** saaminen sekä **avoimemman mielen** kehittyminen koettiin myös tärkeiksi. Koska vanhaan opittuun ei voinut enää tyystin tukeutua, oli pakko omaksua uusia asioita ja näin ollen **uusia näkökulmia** avautui paitsi metsätalouteen myös elämään. Uusien asioiden myötä mukaan karttui myös **tietoa** ja **taitoja**, joista on hyötyä myöhemmin elämässä.

Ammatillisesta näkökulmasta katsottuna vaihto on hyvä esimerkki henkilön omasta **uskalluksesta** ja **kyvystä vastata haasteisiin**. Vaikkei tämä ehkä aina ilmenekään, yleensä työnantajat kiinnittävät näihin asioihin huomiota. Vaihtoon lähtö on merkki rohkeudesta astua oman **mukavuusvyöhykkeen ulkopuolelle** ja heittäytyä **uusiin kuvioihin**. ”Opiskelu antaa potentiaalisia valmiuksia tulevaan ammattiuraan, koska

alalla kuin alalla kansainvälistytään. Itsevarmuus ja luottamus omaan pärjäämiseen lisääntyy ja turha mystifiointi ulkomailla opiskelua ja työskentelyä kohtaan häviää.”
(Taajamo, 1999)

Tähän asiaan myös vastaajista muutamat kiinnittivät huomiota kertomalla, että ulkomaan opinnot ovat hyvä CV:ssa ja näin ollen avaavat **ovia** jatko-opinnoille sekä työelämälle.

Yksi haastatteluun vastanneista kertoi, kuinka vaihdossa olo antoi hänelle mahdollisuuden säästää rahaa kotimaassaan jatkuvia opintoja varten, joten hyöty voi olla taloudellistakin. Kassavaje vaihdon jälkeen ei ollut mitenkään erityisemmin noteerattu haittapuoli, koska se oli monelta odotettavissa ja siihen oli myös varauduttu mahdollisuuksien mukaan.

Suurimpana haittapuolena vastaajista valtaosa mainitsi **opintojensa viivästymisen** vähintäänkin vaihdon keston verran. Vain yksi vastaaja kertoi, etteivät hänen opintonsa suoranaisesti viivästyneet vaihdon takia. Muutaman opiskelijan **opiskelumotivaatio** laski ja tämä johti pahimmillaan opintojen keskeytymiseen. Nämä olivat hyvin harvinaisia poikkeuksia. Lisäksi opiskelijan oma aktiivisuus ja kyky tarttua toimeen oli merkittävä tekijä viiveen pituudessa.

Muutamille ulkomaisille opiskelijoille **paluu** kotimaahan oli kovempi paikka kuin saapuminen Suomeen. Syitä oli useampia. Jotkut kokivat opiskelut ja elämän Suomessa mielekkäämmäksi kuin mitä kotimaassaan. Osa jäi **kaipaamaan** itse maata ja ystäviä, jotka jäivät Suomeen, eli vaihdossa olo oli liian kivaa, jotta olisi haluttu lähteä. Joskus myös **ystävyyssuhteet** oman oppilaitoksen opiskelijoiden kanssa **kärsivät** vaihdosta, etenkin jos vaihtoon haki enemmän ihmisiä kuin pääsi lähtemään. Lisäksi maininnan sai hidas byrokratia, vaihdon jälkeen paperisota jatkui pitkään.

Vaihdesta aiheutuvat hyödyt ja haitat kiteytyivät muutamaaan käsitteeseen. Hyödyiksi voidaan yleistää ulkomailta saatava kokemus, vieraalla kielellä suoritettut opinnot ja sen kautta saadut lisäopintopisteet, henkilökohtainen kasvu ja osoitus kyvystä vastata haasteisiin. Hyödyt jakautuivat opintoihin liittyviin sekä henkiseen kasvuun liittyviin hyötyihin.

Haitat keskittyivät tässä tapauksessa opintojen viivästymiseen ja mahdolliseen keskeytymiseen, opiskelumotivaation vähenemiseen, mahdollisiin taloudellisiin haittoihin sekä tyytymättömyyteen kotioloissa. Itse asiassa haittapuolia mainittiin varsin paljon, mutta ainoa yhtenäinen, jonka useampi kuin yksi opiskelija mainitsi, oli nimenomaan opintojen viivästyminen. Muutama vastaaja ei osannut edes mainita erityisiä haittapuolia, joita vaihdossa ilmeni, muilla taas oli useampia. Vaihdon jälkeen normaalitoimintaan palaaminen voi olla työlästä, mutta ryhtymällä toimeen asiat kyllä järjestyivät ajan myötä.

6 KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

6.1 Koulutuksen kehittäminen ulkomailla

Opinnäytetyön tavoitteena oli alun perin kartoittaa kansainvälisen vaihdon vaikutuksia opiskelijaan. Työhön haettiin sekä hyöty- että haittapuolia ja käytännön esimerkkejä ja kokemuksia. Näiden lisäksi työhön liitettiin mukaan tietoa eri kehittämisideoista, joita haastatteluun osallistuneet halusivat ehdottaa. Kehittämisideoita haettiin paitsi Nikkarilaan, myös yhteistyöoppilaitoksille. Haastateltavilta kysyttiin, mitä opetuskäytänteitä he olisivat halunneet omassa oppilaitoksessaan otettavan käyttöön. Vastaukset olivat hyvin samankaltaisia toistensa kanssa etenkin ulkomaalaisten vastaajien osalta.

Suomeen tulleet opiskelijat ottaisivat mieluusti käyttöön useita Nikkarilan käytänteitä. Kaikkein eniten opiskelijoita kiinnosti **maasto-opetus**, koska heidän omassa oppilaitoksessaan (maasta riippumatta) maastoreissut ovat harvinaisempia ja käytännön harjoitukset lähes tuntemattomia. Metsäkoneiden käytön oppitunnit keräsivät erityiset pisteet. Opiskelijat kaipasivat enemmän käytännön harjoituksia teorian **vastapainoksi**.

Toinen kohde oli Nikkarilan **työelämäyhteistyö** eri yksityisyrittäjien ja isompien

yrittäjien kanssa. Opintoretket eri tehtaille, maastoretkeilyt esimerkiksi erityisen tärkeille elinympäristöille, ojitusalueille ja muut vastaavat matkat sekä vierailevat luennoitsijat kiinnostivat ulkomaalaisia vastaajia.

Itse opiskelukäytänteissä muutamat Suomeen tulleista opiskelijoista kaipaisivat samanlaisia, varsin **ystävällisiä opettaja-opiskelijasuhteita**, joita he olivat havainneet. Ulkomaalaiset opiskelijat korostivat vastauksissaan myös **aktiivisuutta** luentojen aikana: kyseiset opiskelijat toivoisivat saavansa osallistua kuuntelijan roolia aktiivisemmin oppitunneilla. Samanlaista vapautta opiskelijat kaipasivat myös **opinnäytetöiden aiheissa**. Suomalaiset opiskelijat saavat sentään valita mieleisensä aiheen kunhan se voidaan yhdistää koulutusohjelmaan. Tätä vapautta ei kaikilla ole.

6.2 Koulutuksen kehittäminen Nikkarilassa

Suomesta olisi lähdössä paljonkin asioita kumppanikouluille. Mutta mitä me voisimme ottaa käyttöön omassa oppilaitoksessamme? Ainoa vastaus suomalaisilta opiskelijoilta oli varsin lyhyt, mutta itsessään varsin hyvin perusteltu.

Käytänne, jota ehdotettiin otettavaksi käyttöön, olisi **virallinen** kv-tuutor. Tämä henkilö toimisi oppaana ja vastuuhenkilönä ja toimisi mahdollisesti tulkin tehtävissä. Monet luennot, joille vaihto-opiskelijat osallistuvat, pidetään suomen kielellä ja vain paperit sekä tehtävät annetaan käännettyinä. Tämä vaikuttaa melko paljon vaihto-opiskelijoiden toimintaan ja sopeutumiseen.

7 POHDINTA

7.1 Toiminta vaihdon aikana

Kansainväliseen vaihtoon lähteneillä henkilöillä oli suhteellisen vähän aikaisempaa kokemusta ulkomaista. Tyypillisin muoto oli lomamatkat ja muutamassa tapauksessa opintoihin liittyvät lyhyet matkat. Tämä oli odotettavissa, sillä harva opiskelija

kykenee ajan tai rahoituksen puolesta järjestämään pitkiä tai usein toistuvia matkoja ulkomaille, joten kokemusta on vähän.

Asenne ulkomaita kohtaan oli avoin ja kaikki olivat kiinnostuneita vieraista kulttuureista. Mitään radikaalia poikkeavuutta ei ollut, mutta yhdistäviä tekijöitä kyllä löytyi muutamia. Kaikilla oli odotuksina kokea uutta, irrottautua arjesta ja hieman oppia uutta.

Matkaan lähteneet opiskelijat paneutuivat lähtövalmisteluihin vaihtelevalla vakavuudella. Kieliopinnot olivat hyvä esimerkki, sillä uuden kielen opiskelu pelkästään tätä matkaa varten on varsin suuri panostus. Kulttuuriopinnot olivat erityisesti Suomeen tuleville opiskelijoille olennainen osa valmistelua.

Opiskelijoiden ennako-odotukset olivat pääosin suunnaltaan positiivisia. Ongelmia ei odotettu, vaikka niihin pyrittiinkin varautumaan. Ainoastaan yksi haastatteluun vastanneista opiskelijoista oli odottanut vaihdossa olon olevan rankkaa. Ennako-odotukset suuntautuivat pääosin abstraktiin kokemukseen ja omaan kasvuun kuin koulutuksellisiin saavutuksiin. Tämä korostui erityisesti suomalaisilla opiskelijoilla, ulkomaiset opiskelijat olivat hieman enemmän keskittyneet akateemisiin tavoitteisiin. Tässä vastauksiin heijastui Suomen koulutuksen taso.

Koska opiskelijalla oli mahdollisuus vaikuttaa vaihdon keston, vaihto-ohjelman määrittämissä rajoissa, kynnys lähteä madaltui merkittävästi. Opiskelijan ei tarvitse punnita hyötyjä ja haittoja samalla tavalla kuin esimerkiksi jos työpaikkaa tarjottaisiin ulkomailta. Tällä tavoin myös kokemattomamman henkilön on helpompi lähteä.

Opiskelijaa odottaa, sekä ulkomailla että Nikkarilassa, toimiva tukiverkosto, joka on tulosta monen vuoden kokemuksesta ja jatkuvasta kehitystyöstä. Sopeutuminen uuteen ympäristöön helpottuu, kun tukihenkilö avustaa ja neuvoo, merkinä hyvästä verkostosta on opiskelija, joka viihtyy hyvin uudessa paikassa. Aktiivinen kehitys ja monen opiskelijan myötä tullut palaute on auttanut rakentamaan toimivan systeemin.

Suurin este sopeutumisessa ja muiden ihmisten kanssa toimimisessa oli lähes aina kielimuuri. Harvoin syinä oli joko henkilön oma toiminta tai oppilaitoksella ilmenneet

hankaluudet. Kaikki haastatteluun vastanneet kertoivat, kuinka helppoa heidän oli loppujen lopuksi toimia muiden ihmisten kanssa ja kuinka heidän kielitaitonsa kehittyi vaihdon aikana. Tämä olisi hyvä muistaa myös Nikkarilassa; vaihto-opiskelijat todennäköisimmin ovat iloisia, jos heidän kanssaan jutellaan oppituntien ulkopuolella. Vaikka opiskelijoilla olisikin heikko englannin kielen taito, yksittäiset sanat ja eleet kyllä kattavat aukkokohtat.

7.2 Sopeutuminen ja toiminta vaihdon jälkeen

Sopeutuminen kotimaan arkeen ja toimintaan oli suhteellisen helppoa, vaikka se riippuikin yksilöstä ja hieman myös maasta. Henkilöt, joilla oli jotain suunniteltuna heti paluun jälkeen, tottuivat kotiympäristöön paljon helpommin. Tässä oli havaittavissa eroja ulkomaisiin opiskelijoihin nähden, joille kotimaahan paluu ei ollutkaan ehkä niin mieluisaa kuin olisi luullut.

Vaihto-opinnot ovat yleensä sen verran lyhytkestoiset, ettei pahempia sopeutumisvaikeuksia pääse syntymään, koska totumus toisen maan arkeen ei ole liian voimakas. Tämä lisää vaihdon hyötyä kokemattomalle tai muuten aralle lähtijälle.

Kansainvälisen vaihdon myötä monella opiskelumotivaatio oli noussut, joskin poikkeuksiakin oli. Yksilöllisyys ja henkilökohtainen aktiivisuus korostui tältä osin. Syy motivaation lisääntymisen takana ei aina ollut se kaikkein positiivisin mahdollinen, esimerkkinä pari vastausta, joissa oli tuntemus että opiskelija halusi valmistua nopeasti, jotta hän pääsisi pois oppilaitoksesta.

Hyödyt, joita vaihdosta koettiin saatavan, olivat helposti haittoja suurempia. Ne olivat enemmän kokemusperäisiä ja psyykkisiä kuin suoraan akateemisia. Hyödyissä korostettiin paljon juuri henkisen kasvun piirteitä, itseluottamuksen kasvua, kielitaitoa ja selviytymiskykyä. Nämä ovat asioita, joita ei voi koulussa opettaa, vaan ne on saatava kokemuksen kautta.

Haitat, joita mainittiin, olivat hyvin hajanaisia. Ainoa, joka esiintyi useammassa

haastattelussa, oli opintojen viivästyminen vaihdon keston verran. Kaikki eivät pitäneet tätä edes varsinaisena hättana. Opintoihin kohdistuvaa hättää saattoi ehkäistä huolellisella suunnittelulla ja omalla panostuksella. Ulkomaisilla opiskelijoilla hättana mainittiin myös paluun myötä jäänyt kaipuu ja ystävät. Suomen oloihin tottuneet jäivät kaipaamaan koulutusjärjestelmää ja opiskeluympäristöä. Joillekin hättöjä ilmeni myös sosiaalisissa suhteissa.

Eroavaisuudet eri kansallisuuksien välillä ilmenivät myös tällä osin. Suomalaiset opiskelijat listasivat hyötyihin enemmän henkisen kasvun piirteitä ja vähemmän akateemisia saavutuksia, kun Suomeen tulleet opiskelijat pitivät akateemista oppia tärkeämpänä. Samanlainen jako ilmeni myös hättöissä käänteisenä.

Ulkomailla opskelu avasi monelle mahdollisuuden ja mielenkiinnon ulkomailla työskentelyä kohtaan. Moni olisi kiinnostunut lähtemään, jos heille tarjoutuisi tilaisuus. Kiinnostuksessa oli vaihtelua ”kyllä olisi ihan kiva” ja ”ehdottomasti”- ilmausten välillä.

Vaihdon myötä avautui uusia näkökulmia sekä uusia mahdollisuuksia kotimaan metsätalouden puolella. Kokemukset ulkomailla tuntuivat myös muussa toiminnassa. Ulkomaisilla vaihto-opiskelijoilla uudet näkökulmat eivät olleet täysin positiivisia, etenkin jos vertailtiin metsätaloutta ja koulutusta Suomessa tarjottuun.

Suomalaiset opiskelukäytänteet olivat kiinnostuksen kohteita ulkomailta tulleiden opiskelijoiden keskuudessa, ja näitä käytänteitä toivottiin saatavan myös omaan oppilaitokseen. Suomeen ei ollut tulossa läheskään yhtä paljon uusia ideoita. Tässä ilmenee entistä selkeämmin se ero, joka Suomen metsätaloudella ja metsäalan koulutuksella on muihin maihin verrattuna. Toki tässä työssä ei ole kaikki maat edustettuina, mutta Suomella on maine metsäalan pioneerina. Lisäksi verkostoituminen ja työelämäyhteistyö metsäalan yritysten ja toimijoiden kanssa nostaa Nikkarilan koulutuksen tasoa entisestään. Lisäksi oppilaitoksen tiivis yhteistyö opettajakunnan ja opiskelijoiden välillä on jotain, mitä muilla oppilaitoksilla ei välttämättä esiinny.

7.3 Tutkimusaineiston laatu ja sisältö

Haastatteluiden vastaukset olivat pääosin lyhyitä, mutta sisällöltään monipuolisia ja osin vaihtelevia. Palautettujen vastausten määrä oli varsin hyvä, 54 % pyydetystä haastatteluista. On muistettava, että haastattelut kuvastavat siihen vastanneen henkilön muistikuvia ja näkökulmaa kysytyyn asiaan, eivätkä siitä johtuen nojaa olemassa olevaan dokumentaatioon tai kirjallisuuteen. Vastaukset, joita haettiin haastatteluissa, olivat henkilöiden omiin kokemuksiin nojaavia henkilökohtaisia näkemyksiä. Tästä johtuen myös oma tulkinta ja analyysi vastauksista vaikuttavat siihen, minkälaista materiaalia vastauksista saa irti. Muusta kirjallisuudesta saatavat tiedot antoivat tukea haastatteluiden tuloksille, mutta suurin osa materiaalista oli henkilöhaastatteluista. Koska osa opiskelijoista oli jo siirtynyt työelämään ja osa yhä opiskeli, esille tuli myös erot näiden henkilöiden vastausten välillä. Työelämässä olevilla on enemmän kokemusta ja näkökulmaa vaihdon vaikutuksiin.

Kansainvälinen vaihto on pienehkö palanen opinnoista, mutta varsin mittava lohkar elämäkokemuksena. Moni kuvaili sitä kokemukseksi, jota ei vaihtaisi pois ja joka olisi ehdottomasti koettava. Vaihdoista saatavat hyödyt ovat haittoja huomattavasti suuremmat. Haittavaikutukset ovat ehkäistävissä, suhteellisen pieniä ja pitkälti opintoihin liittyviä, hyödyt ovat enemmän psyykkisiä ja kokemukseen nojaavia, mutta kestävät läpi elämän. Omalla toiminnalla voi ehkäistä suurimman osan haittavaikutuksista. Vaihtoon lähteminen on helppoa ja hyvin ohjattua. Apuna on paitsi koulu ja vaihto-ohjelmat, myös entiset opiskelijat. Ohjausta saa paitsi kotimaassa myös kohdemaassa, ja tukiverkostot auttavat toimimaan koulussa ja koulun ulkopuolella. Kyseessä on turvallinen tapa hankkia kokemusta.

7.4 Vihjeitä lähtijälle

Kansainvälisellä vaihdolla on monia vaikutuksia, jotka vaikuttavat toimintaan vaihdon jälkeen. Osa vaikutuksista on negatiivisia. Opintojen viivästyminen, opiskelumotivaation puute ja päämäärättömyys ovat selkeämmin esille tulevia. Positiivisia vaikutuksia on paljon, mutta ne liittyvät enemmän henkiseen kasvuun kuin opintosuorituksiin. Näitä haittavaikutuksia voidaan välttää suunnittelemalla ja

valmistautumalla.

Pohdi vaihdon ajoitusta huolella. Lähdetkö kolmantena opiskeluvuotena vai vasta neljäntenä? Riittääkö kolme kuukautta vai oletko pitempään vaihdossa? Opetussuunnitelmasta näkyy, milloin eri kursseja on suunniteltu toteutettavaksi, ja kurssikuvauksesta saa tietoa, kuinka kurssi toteutetaan. Mieti myös, lähdetkö syksyllä vai keväällä. Molemmissa on omat puolensa, joten entisten vaihto-opiskelijoiden kanssa keskustelu auttaa tässä.

Koska opinnot jatkuvat vaihdon jälkeen, on syytä suunnitella opintojen jatkumista jo ennen vaihtoa. Älä sorru ajattelemaan, että kyllä ne ehtii sitten vaihdon jälkeen katsoa. Tietämällä etukäteen, kuinka palaat opintojen pariin, vältät lukukauden alussa päämäärättömän oleilun ja pääset heti kiinni opintoihin. Mahdollisten väliin jääneiden kurssien suorittamista voi harkita myös vaihtoehtoisilla menetelmillä, jos asiasta on sovittu kurssin opettajan kanssa. Näin tehostetaan opiskelua ja vältetään tyhjien opintokuukausien syntyminen, joka voi tuoda ylimääräistä työtä esimerkiksi KELA:n puolelta, jos opiskelijalta vaaditaan selvitystä opintojen edistymisestä. Näin myös vältetään mahdolliset luentojen päällekkäisyydet.

Kannattaa miettiä tarkkaan, mitä otat matkalle mukaan, joudut kuitenkin itse kuljettamaan matkatavarasi. Kyselemällä entisiltä vaihto-opiskelijoilta heidän kokemuksiaan ja tutustumalla ennakkoon kohdemaan tietoihin voit varautua sopivalla tavalla matkaan. On parempi pakata matkalaukku viikkoa ennen lähtöä kuin paniikissa lähtöä edeltävänä iltana. Suunnittelemalla laukkuusi sisällön varmistat, ettei matkaan eksy turhia tavaroita, jotka vievät tilaa tarpeellisilta varusteilta.

Selvitä tarvittavat hakemukset, joita joudut täyttämään vaihtoa varten. Oppilaitos auttaa hakemusten teossa, mutta opiskelijan on kuitenkin täytettävä kyseiset paperit. Matkan kohdistuessa Euroopan ulkopuolelle on syytä selvittää, mitä on tehtävä terveydenhuollon puolesta. Monissa maissa on tietyt rokotteet, jotka matkustavan henkilön on otettava ja nämä tulisi huolehtia hyvissä ajoin ennen vaihtoa. Sama koskee matkavakuutusta ja kansainvälistä sairaskorvauskorttia. On parempi varautua liian hyvin kuin liian huonosti.

Matkustamistapa on hyvä selvittää ennen lähtöä, sillä kaikkialle ei lentäen pääse. Kohdeoppilaitokselta saa ohjeistusta matkustamiseen yhteyshenkilöltä. Selvitä, joudutko ajamaan bussilla, istumaan junassa tai muulivankkureissa. Eri maissa on eri käytänteet.

Varaudu mahdollisiin yllätyksiin. Esimerkiksi menomatalla voi tulla ongelmia kuljetuksen puolesta. Pidä siis yhteyshenkilön tiedot tallessa ja ota yhteyttä epäselvyyksien kohdalla. Pitämällä oppilaitoksen ajan tasalla varmistat itsellesi helpomman perillepääsyn. Kannattaa varautua myös ylimääräisiin kustannuksiin, esimerkiksi erityisten vaatehankintojen teko yllättävän sään takia. Koskaan ei voi tietää mitä eteen tulee, joten varaa riittävä matkakassa. Matkakassa auttaa myös vaihdon jälkeen, kun palaat kotimaahan. Kun on yksi huoli vähemmän, on helpompi keskittyä siihen mitä on tehtävä sillä hetkellä. Myös opintoihin on helpompi keskittyä, kun aikaa ei haaskaudu turhien huolien murehtimiseen.

Lähde vaihtoon avoimin mielin, muista että vastoinkäymisiä tulee myös vastaan, olivat ne sitten kuinka isoja tai pieniä tahansa, mutta ne ovat osa kokemusta, joten niiden ei pidä antaa lannistaa.

LÄHTEET

Agricola: historian äärelle 2012. WWW-dokumentti.

<http://agricola.utu.fi/hist/kronologia/index.php?alku=1200&loppu=1299>. Päivitetty 24.1.2008. Luettu 14.2.2012.

CIMO 2012. WWW-dokumentti. <http://www.cimo.fi>. Päivitetty 13.03.2012 /. Luettu 12.2.2012.

EF Kielikurssit – opiskele ulkomailla 2012. WWW-dokumentti. www.ef.fi. Ei päivitystietoa. Luettu 12.2.2012.

Garam, Irma 2000. Kansainvälisyyttä käytännössä – suomalaisten vaihto-opiskelijoiden kokemuksia ulkomailla opiskelusta. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus. Helsinki: Manila

Garam, Irma 2005. Opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus ja työelämä - Työnantajien näkemyksiä ulkomailla opiskelun ja harjoittelun merkityksestä. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO. PDF-dokumentti. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/15451_opiskelijoiden_liikkuvuus_tyoelama.pdf. Päivitetty 20.10.2010. Luettu 4.3.2012.

Hirsijärvi-Remes-Sajavaara 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Osakeyhtiö Tammi.

Kieli&Kulttuuri 2012. Hamk.fi. WWW-dokumentti.

http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMI/Kansainvalisyys/kansainvalistymaan/kieli_kulttuuri/kulttuurishokki. Ei päivitystietoa. Luettu 10.3.2012.

Koulutusnetti – Opiskelijavaihto 2012. WWW-dokumentti.

<http://www.koulutusnetti.fi/index.php?file=407>. Päivitetty 24.4.2012. Luettu 12.2.2012.

Kulttuurishokki 2012. WWW-dokumentti. <http://www.kookas.fi/articles/read/4649>. Ei päivitystietoa. Luettu 10.3.2012.

CIMO 2012 b. WWW-dokumentti. http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiskelu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto. Päivitetty 7.2.2011. Luettu 12.2.2012.

MAMK 2012. WWW-dokumentti. <http://www.mamk.fi/metsatalous>. Ei päivitystietoa. Luettu 15.3.2012.

Myllykoski, Katri 1997. Maailmalle opiskelemaan. CIMO Communications. Keuruu: Otavan kirjapaino.

Neulaniemi, Miika 2006. Sähköpostia Sambiasta. Keuruu: Otavan Kirjapaino.

Nummela, Ossi 2005. Nikkarila 1905-2005 - Yhdessä tehden – tekemällä oppien. Kirkkonummi: Havusalmen kirjapaino

Opetushallitus 2011. Metsäalan tuottamia kansainvälisiä valmiuksia. PDF-dokumentti. http://www.oph.fi/julkaisut/2011/metsaalan_koulutuksen_tuottamia_kansainvalisia_valmiuksia. Päivitetty 16.5.2011. Luettu 18.2.2012.

Paajanen, Mari 2008. Kansainvälisyys opinnoissa. Mikkelin ammattikoekeakoulu. Metsätalous. Opinäytetyö.

Ruusuvuori-Nikander-Hyvärinen (toim.) 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino

Taajamo, Matti 1999. Ulkomailla opiskelu – kulttuurinen kehitystehtävä. Jyväskylän yliopisto, koulutuksen tutkimuslaitos:

Vilka- Airaksinen 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

LIITTEET**LIITE 1 Haastattelukysymykset FI**

Nimi ja nykyinen työpaikka/opiskelutilanne

1. Milloin valmistuit? (vaikuttiko vaihto valmistumisajankohtaan)
2. Mikä sai sinut kiinnostumaan ja lähtemään vaihtoon?
3. Millaista kansainvälistä kokemusta sinulla oli entuudestaan?

4. Miten valmistauduit vaihtoon ja miten sinua opastettiin valmisteluissa?
5. Miten kehittäisit valmisteluja ja sen opastusta?

6. Miten sopeuduit uuteen opiskeluympäristöön ja arkeen?
7. Millainen tukiverkosto sinua odotti koululla ja miten hyvin se toteutui?
8. Mitkä olivat omat ennakko-odotuksesi vaihdon suhteen ja miten ne toteutuivat?

9. Miten paluu kotimaahan ja 'kotoisaan arkeen' sujui?
10. Miten vaihto muutti sinua persoonana, opiskelijana ja metsä-alan toimijana?
11. Mitä vaihdosta jäi vahvimmin mieleen?
12. a) Mitä hyötyä sait vaihdosta?
b) Mitä haittaa vaihdosta oli?

13. Olisitko valmis lähtemään töihin ulkomaille useammaksi vuodeksi?
14. Mitä vaihtokohteen koulutus/opiskelu käytänteitä haluaisit otettavan käyttöön omassa opiskelupaikassasi?

Name and current occupation?

1. When did you graduate (was the graduation date affected by the exchange)?
2. What sparked your interest in applying to the international exchange program?
3. What previous experience did you have on foreign countries?
4. How did you prepare for the exchange and how were you instructed?
5. Now, after the exchange, how would you improve the preparation process and the instructions given?
6. How did you settle down in the new studying environment and routines?

7. What kind of support network was there at the university and how did it work out for you?

8. What expectations did you have on the exchange and were they fulfilled?

9. How did returning back to the homeland and daily routines go for you?
10. How were you affected by the exchange as a person, student and/or forestry operator?
11. What you remember best about the exchange?
12. a) What benefits did you get from the exchange?
b) what downsides?
13. Would you be interested in working abroad for a few years?
14. What studying or teaching method you would like to have at your university?

Hei Nikkarilan entinen vaihtari,

olen tekemässä opinnäytetyötä kansainvälisen vaihdon vaikutuksista ja olisin erittäin iloinen, jos ehtisit auttamaan vastaamalla ohessa lähettämiini kysymyksiin. Ei häiritse jos jätät vastaamatta kysymyksiin, joiden et koe koskevan itseäsi. Ilmoitathan välittömästi jos et ehdi vastaamaan 28.2.2012 mennessä.

Kiitoksia avustasi!

Terveisin Jenni Heinänen

Hello former Nikkarila exchange student,

I'm working on my thesis, which is about the effects of international exchange, and I would be delighted if you had time to help me out by answering the questions I'm sending along.

Please inform me immediately if you are unable to answer by 28.2.2012.

Thank you for your help!

Regards Jenni Heinänen

1. Miten varauduit vaihdon rahoitukseen vaihto-ohjelman rahoituksen lisäksi? Kävin töissä, aikaisempia säästöjä jne.?)

2. Oliko vaihdossa olo sen arvoista? Suositteisitko vaihtoa toisille?

3. Olisiko sinulla matkasta tarinaa jonka haluaisit kertoa?

(esimerkkinä oma kokemus: Kun pysäköit jyrkkään mäkeen, varmista aina että käsijarru on kunnolla kiinni!)

1. How did you prepare for funding the exchange, aside from the funds received from exchange program? (Working extra, loan etc.)

2. Was exchange worth it? Would you recommend it for others?

3. Do you have a travel report of a single story you would like to tell others from your exchange?

(Example for this question, something I always will remember: When parking in steep hill, make absolutely sure that the handbrake is on!)

Terveisin Jenni Heinänen